ნელიწადი მესამე — ფასი 10 კაპ. — კვირა, 5 მარტი, 1917 წ.

საქართველო

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება „საქართველოს“ რედაქციასა და კანტორაში ყოველდღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9—3-მდე.

ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4.

ფოსტის იადრესი წერილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ, редакція „Сакартвело“, поч. ящикъ № 76

განცხადების ფასი

ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 1 ფეტრაზე 50 კ., უკანასკნელ გვერდზე 30 კ., [illegible] გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი 1 გვ. ეღირება 50 კ. 4-ზე 30 კ., ტექსტში—80 კ. სამგლოვიარო განცხადება თითოჯერ ზომით 15×2 ღირს 6 მ.; 20×2 ღირს 8 მ., 25×2 ღირს 10 მ. 3 საათისშემდეგ (მიიღება მხოლოდ ა. კალანდაძის სტამბაში) ეღირ. 3 ეტი. დამატებიანი № ღირს ყველგან 10 კაპ.

№ 51 — ყოველდღიური საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო გაზეთი — № 51

რუსეთის რევოლუცია

ქართველებო, ფიქრებულ ულათ, ფიერთებულ ულათ, დინჯულათ!

დღიური ამბები

მიზანი არსებოვნისა

საქართველოს გაჩენის დღიდან ქართველობის მიზანი იყო საყვარელ სამშობლოს დაცვა. ამას ეწირებოდა მთელი ქვეყნის ძალა და სიცოცხლე. ამას ეწირებოდა ერის ქონება, მისი კეთილდღეობა. ამისთვის იბრძოდა ყოველი ქართველი, არ იყო გარჩევა დედა-კაცსა და მამა-კაცს შორის. არ იყო განსხვავება თავადსა, აზნაურსა და გლეხ შორის. არ იყო გარჩევა ერის კაცსა და სამღვდელოების შორის ყველა ერთმანეთზე იყო გადადღეებული სამშობლოს სიყვარულით. სამშობლოს დამოუკიდებელი დღეგრძელობა, მისი აყვავება და დიდება აფრთოვანებდა ქართველობას და არსებობის საამარადისო მიზნად ესახებოდა. სამშობლო ქვეყნის ეროვნული დამოუკიდებლობა, ყოველი ქართველის, ქალის, კაცის, ბავშვის თუ მოხუცებულის ეროვნული დამოუკიდებლობაა, ერის ნებაა. სამშობლო ქვეყნის კეთილდღეობა საერთოდ მთელის ქართველობისა და კერძოდ ყოველ ქართველის კეთილდღეობაა. სამშობლო ქვეყნის დიდება ხომ ქართველობის დიდებაა და ეს ხომ ყოველი ქართველის დიდება და საამაყო ღირსებაა! საქართველოს საღ სულს და მის ჯანმრთელ სხეულს ეს შეგნებული ჰქონდა, ძველსა და რბილში ჩადღეებული. ამიტომაც სამშობლო ქართველისათვის ყოველ სასოებაზედ უზენაესი და ყოველ საპირადო და საწოდებრიოზედ უმაღლესი რამ იყო. ერთა შორის სამშობლოს დაცვა—დიდებისათვის ზვარაკის მიტანაში ქართველ ერს ვერავინ სჯობნის. ქართველობის ნსხვერპლთა მთა—ბუმბერაზი, დიდებული და თვალთა მომჭრელი სანახაობაა.

სამშობლოს დაცვა-დიდება! ეს მიზანია ყოველი ერის. ამას ემსახურება ყოველი ერი, ემსახურება შეერთებულად. დღევანდელი ომი ამის საბუთია, ცეცხლით, რკინით და სისხლით განივთიერებული საბუთი! საფრანგეთი, ინგლისი, გერმანეთი განა ამისთვის არ იბრძვიან? განა რუსობა დღეს რევოლიუციას იმიტომ არ ახდენს, განა მან ძველი მთავრობა იმიტომ არ დაამხო და მეფეც ზედ იმიტომ არ მიაყოლა, რომ სამშობლოს სახელი დაიცვას, გამარჯვოს, მომავალი განიმტკიცოს, გაღონიერდეს, დაწინაურდეს? ყველა, ყოველი ერი ყოველგან თვის სამშობლოს თავისუფლებისა და მის დიდებისათვის იბრძვის. რუსეთის დღევანდელმა რევოლიუციამ რუსეთს პოლიტიკური ბორკილები უნდა დახსნას და თავისუფალი განვითარების გზა გაუკაფოს. რუსის ხალხის ეროვნულ-პოლიტიკური ცხოვრებისთვის ეს დიდი ბედნიერებაა. მაგრამ ქართველ ხალხსა და მის სამშობლო—საქართველოს ამით რა? ბევრი ქვეყანა ვიცით, სადაც უკვე განხორციელებულია დღეს, რომ რუსეთი რევოლიუციის გზით ამყარებს, ის წესები და უფლებები, მაგრამ ამისდა მიუხედავად ეს ქვეყნები სდევნიან და ავიწროებენ ქვეშევრდომ ერებს, შემოქმედების სულს უხშავენ მათ, განვითარების გზას უბორკავენ! ასე იქცევა ინგლისი, ირლანდიასა და ინდოეთში, ასე იქცევა საფრანგეთი ალჟირსა და ინდოჩინეთში, გერმანეთი—პოლონეთში? ასეა სგვაგანაც. გაბატონებული ერები მხოლოდ თავთავიანთ სამშობლოს დიდებასა და უფლებას სცნობენ, პატარა ერების სამშობლო ქვეყნებს კი აჩანაგებენ. ეს იყო საშინელი უსამართლობა და დანაშაული. დღეს ამას უნდა ბოლო მოეღოს. რუსეთის დღევანდელი რევოლიუცია, ძველი მთავრობის გადაყენება, ძველი რუსეთის დასაფლავება და ახალის აღორძინება საქართველოსთვის მხოლოდ მაშინ იქნება სიკეთის მყოფელი, როდესაც საქართველოს მიეცემა სრული პოლიტიკური გარანტია თავისუფალი პოლიტიკური თვითარსებობისა. უნდა დავინახოთ გარჩევა წმინდა ქართულ თვალსაზრისსა და წმინდა რუსულ თვალსაზრისს შორის დღევანდელ ამბების მიმართ.

დავინახოთ და საქართველოს სახელით შევვერთდეთ! ნუღარ იქნება პარტიულ-წოდებრივი განსხვავება. ნუღარ იქნება მუშა, ბურჟუა, თავადი, აზნაური, გლეხი, ერისკაცი და სამღვდელოება! იყოს მხოლოდ ქართველი და ქართველობა. ერთი გვქონდეს სიტყვა სათქმელი, ფიქრი, ზრახვა და საქმე—საქართველოს ხელ-ფიზზე ეროვნულ მონობის ბორკილების აყრა. ეს იყო არსებობის მიზანი საქართველოსთვის. ვემსახუროთ ამ მიზანს და რუსეთის რევოლიუციასა და ახალ მთავრობას მივეს-ალმოთ, თუ ამ მიზნის განხორციელება მოგვიტანა.

სალამი განათეგულ ძმეგს!

მწუხარე ნისლის წამოსასხამი, რომელიც დიდხანს აჩრდილებდა ჩვენს ბინდიანს ცხოვრებას, თანდათან იხევა და ახლოა დრო, როს გამარჯვებულის ნათელ-სხივებით უნდა გაბრწყინდეს ჩვენი მოელვარე სახე.

ძვირფასი თვლები ჩვენი ამაყი გვირგვინისა, ამდენი ხანია მტვერში რომ ემარხა, დღეს წმინდა და თვალის მჭრელად ელვარებს აღტაცებულ ერის სიდიადით.

და ამ ჟამში უდიდესი სიხარულია ჩვენის ძმების—საქართველოს უშიშარ რაინდთა, კვლავ ჩვენთან დაბრუნება, საქართველოსთვის რომ ტანჯულან და მის გვირგვინოსნობის დაცვაში თავის სამშობლოს რომ დაშორებულან.

თუმცა ჩვენი ტანჯვა ძლიერი და საოცარი იყო, მაგრამ რაოდენადმე ნელდებოდა ჩვენი ფიზიკური კეთილ ყოფნით ჩვენს სამშობლოში, ხოლო ისინი, ვინც ყველაზედ უშიშრად ანთებულან და მოელვარე ხმლებით ჰკვეთებიან სამშობლოს ბოროტ მტერთა ვერაგობას, დიდი ხანია, საქართველოს ავადმყოფ სხეულისათვის მოუწყეტიათ და საწამებლად შორეულ საყინულეებში დაუმწყვდევიათ.

დღეს ეს წამებულნი გმირნი ისევ თავის საოცნებო სამშობლოს უბრუნდებიან. გაშლილი ზეიმით მიიღებს ტანჯვაშეშობილი და განათებული საქართველო თავის რჩეულ გმირებს—ტანჯვაში გაწმენდილს მამულისშვილებს.

აღტაცებულის სიხარულით ვეგებებით ჩვენს ფრთა-შესხმულ რაინდებს, რომელთა ანთებული ხმა უნდა მკვეთრად გაისმას იმ მზიურ ნადიმზედ, აღდგენილ და სიამაყით მთვრალ საქართველოს სადიდებლად რომ გადავიხდით.

ლ. ჯაფარიძე.

განახლების წინ

ახალ მთავრობას ახალი მართვა. გამგეობის წევრი შემოაქვს სახელმწიფოში. ძველ ადმინისტრაცია თავისს ადგილს ახალ ადმინისტრაციას უთმობს. იგზავნებიან ახალი კომისარები (ფრანგულ ტერმინით—რევოლუციის აგენტი) ან და ამ უფლებით იღჭურვებიან ქალაქთა თვითმართველობანი და ერობანი. დღეს თუ ხვალ კავკასიის ადმინისტრაციაც მოიხსნება. ვინ გასწევს მის მაგიერობას? ვის აღჭურავს ამ ნდობით ახალი პეტროგრადი? ამას დიდი მნიშვნელობა აქვს და ახალ მესეეურთა პოლიტიკურ გონიერების და გულწრფელობის ნიმუში იქნება. ერობას, ძველის რეჟიმის დროს, კავკასია არ ეღირსა. კავკასიის ცენტრის, საქართველოს დედა-ქალაქის—თბილისის თვითმართველობა კი პირმშო შვილი და ცოცხალი განხორციელებაა ძველის რეჟიმის სიბოროტისა. დაფარული არავისათვისაა, რომ ფაქტიური ბატონობა სოლოლაკელთა იურიდიულათ და ფიზიკურად ძველის მთავრობის ძალით იყო განმტკიცებული. ცხადია, რომ არც ეს ორგანო გამოდგება ახალ მისიისათვის. თუ მაინცა და მაინც მას გზა ვერ აუქციეს, იგი, უეჭველათ უნდა განახლდეს სამართლიანობისა და ხალხთა კანონიერი უფლების მიხედვით. წინაალმდეგ შემთხვევაში, განმეორდება ძველი სიბოროტე. ვერც ერთი ქართველი, ვერც მშვიდობიანი მცხოვრები,

ამგვარ აქტს ვერ შეურიგდება. ამ „უფლებათა აღორძინების“ ხანაში უფლებით უნდა შეიმოსოს ის, ვინც არის უფლება ახდილი. თბილისში კი ასეთი ელემენტი ქართველობაა.

ქართველი.

ქართული პრესა

„თანამედროვე აზრი“ დაუყოვნებლივ ჩაგრულ ერების განთავისუფლებას ითხოვს.

რუსეთში მთელი ხალხი იტანჯებოდა, მარა განსაკუთრებით არა რუსთ დევნიდენ. ყველა ერთა თანასწორი უფლებიანობა და დამორჩილებულ ერთათვის თვითგამორკვევის უფლების მინიჭება—აი რას მოითხოვს დემოკრატია. წინეთ ამბობდენ: ჯერ გამარჯვება და მერე რეფორმებიო. უკანასკნელმა ამბებმა ასეთ შეხედულებას ნიადაგი სავსებით გამოაცალა. ომი რეფორმებისათვის საუკეთესო ხანად გამოდგა რაზედაც ჩვენ თავიდანვე ვუთითებდით. არავითარი გადადება! დროებითი მთავრობა დაუყოვნებლივ უნდა შეუდგეს დამორჩილებული ერების სურვილის განხორციელებას.

—

„ხალხნო ფურცელი“ საქართველოს ავტონომიაზე ლაპარაკობს.

კერძოდ ქართველებმა უნდა მოვაგონოთ განთავისუფლებულ რუსეთს ჩვენი ეროვნული არსებობის და განვითარების აუცილებელი პირობა. ესაა ჩვენი ქვეყნის ავტონომია. ქართველები ყოველთვის ერთგული მოქალაქენი იყვნენ რუსეთის სახელმწიფოსი: თავვამოდებულად ომობდნენ გარეშე მტრის წინააღმდეგ და შუდამ მხარში უდგნენ რუსებს პოლიტიკურ თავისუფლების მოპოვებაში. განახლებულ რუსეთში საქართველოს წილი აქვს და მისი ყოვლად სამართლიანი და საფუძვლიანი მოთხოვნილება უნდა დაკმაყოფილდეს...

ამიტომ საგანგებულით მივესალმებით განთავისუფლებულს რუსის ერს:

გაუმარჯოს თავისუფალს, დემოკრატიულს რუსეთს!

გაუმარჯოს აღდგენილს საქართველოს!..

პოლიციის დაპატიმრება

პეტროგრადი. 1 მარტი. დატუსაღებული პოლიციელნი და ჟანდარმერიის მოხელენი კავალერგრადის პოლკის მანეჟში გადაჰყავთ.

გორემიკინის დაპატიმრება

1 მარტს აღმასრულებელ კომიტეტის განკარგულებით დაატუსაღეს პრემიერ მინისტრად ნამყოფი გორემიკინი.

დუბროვინის ბინის გაჩხრეკა.

ეშმარიტ რუსთა კავშირის თავჯდომარის დუბროვინის სახლი გაჩხრიკეს. მთელი მისი არხივი და საქმეები წაიღეს თავრიდის სასახლეში.

რედაქციონერთა მოქმედება

2 მარტი. მრავალ სახლების სხვენები დაჭერილი აქვთ ძველ მთავრობის მომხრეებს დ ინვიან ხალხს დ ჯარს ესვრიან. მეეზოვეებს დ სახლების მოურავებს აღმასრულებელ კომიტეტისაგან ებრძანათ. დაუყოვნებლივ გაჩხრიკეთ ყველა სახლების სხვენები და ვინც კი ეჭვიანთ, შეიპყარით ყველანი. ვინც რედაქციონერთ დაჰფარავენ, პასუხისგებაში იქნებიან მიცემულნი.

ცარსკოე სელოში

აღმასრულებელ კომიტეტის დელეგატები სტეფანოვი და დემიდოვი ოფიცერთა თანხლებით მივიდნენ ცარსკოე სელოში. დელეგატებს ხალხი დიდის აღტაცებით მიეგება. დემიდოვმა და სტეფანოვმა ხალხს სიტყვებით მიჰმართეს და სთხოვეს დაიცვან მშვიდობიანობა.

დროებითი კომიტეტის ბრძანება.

პეტროგრადი. 2 მარტი 1917 წ. „მძიმე გარდამავალი ხანა დასრულდა. დროებითი მთავრობა შედგენილია. ხალხმა თავისი მოქალაქობრივი ღვაწლი შეასრულა და განსაცდელში მყოფ სამშობლოს თავზეწინ ძველი მთავრობა დაამხო. ახალ მთავრობას ეკისრა თავისი მოვალეობის პასუხისმგებლობა, ყოველ ღონეს მოიხმარს თავისუფლებაზე დამყარებულ წესიერებისა, ქვეყნის შინაურ და გარეშე დარღვევის უზრუნველსაყოფად. აუცილებელი არეულობა, საბედნიეროდ მეტად ხანმოკლე, ბოლოვდება. მოქალაქენი ჩვენის ქვეყნისა და უპირველესად მოქალაქენი მომხდარ ამბებით მღელვარე სატახტო ქალაქისა უნდა დაუბრუნდნენ მშვიდობიან შრომით ცხოვრებას. ნორმალურ ცხოვრებას უნდა დაუბრუნდეს ჯარიც. მათ ფხიზელი დარაჯობა ახალი წყობილების დასაცავად შეუძლიანთ და ეს უფრო ძვირფასია მაშინ, როდესაც ჯარი მზად იქნება მთავრობის პირველ დაძახებაზე გაჩნდეს იქ, სადაც მას საჭიროება მოუწოდებს“.

პურის რეკვიზიცია

2 მარტი. აღმასრულებელმა კომიტეტმა და სასურსათო კომისარმ ბრძანება გამოსცეს: ამ დეპეშის მიღებისთანავე დაუყოვნებლივ მოახდინეთ რეკვიზიცია პურისა ყველა იმ მსხვილ მესაკუთრეთა და არენდატორთა შორის, განუჩვევლად წოდებისა, რომელნიც წლიურად 50 დესეტინაზე ნაკლებ არ ხნავენ. რეკვიზიცია უნდა მოახდინოთ ფასების დაუკლებლად.

სიტყვა იუსტიციის მინისტრისა სალდათებისა და მოქალაქეთა მიმართ

პეტროგრადი, 2 მარტი. 2 მარტს საღამოს, ახალმა მინისტრმა იუტიციისამ ა. კერენსკიმ ეკატერინეს დარბაზში წარმოსთქვა სიტყვა, მიმართული სალდათებისა და მოქალაქეთა მიმართ. ახალი მინისტრი ტრიბუნაზე რომ გამოჩნდა, უზარმაზარი ეკატერინეს დარბაზში გაისმა ქარიშხალისებური, შეუწყვეტელი ტაშის კვრა მოზღვავებულ ხალხისა. „ამხანაგებო, სალდათებო და მოქალაქენო!—დაიწყო იუსტიციის მინისტრმა.—მე, სახელმწიფო დეპუტატი, ალექსანდრე თედორეს ძე კერენსკი, იუსტიციის მინისტრი (შეუწყვეტელი ტაშის კვრა და აღტაცებული ძახილი „ურა“), საყოველთაოდ გიცხადებთ, რომ ახალი დროებითი მთავრობა შეუდგა თავის მოვალეობის აღსრულებას მუშათა საბჭოს და სალდათთა დეპუტატებთან შეთანხმებით.

სახელმწიფო სათათბიროს აღმასრულებელ კომიტეტსა და მუშათა საბჭოს და სალდათების დეპუტატთა შორის შეთანხმება მუშათა საბჭოს და სალდათების დეპუტატების მიერ მოწონებულ იქნა რამდენისამე ასეულ ხმის უმეტესობით 15 ხმის წინააღმდეგ (განუწყვეტელი ტაშისკვრა, ყვირილი „ვაშა“). ახალის მთავრობის პირველი აქტი ის იქნება, რომ დაუყოვნებლივ გამოაცხადოს სრული ამნისტია. ჩვენი ამხანაგები, მე-2 და მე-4 სათათბიროს დეპუტატები, უკანონოთ გადასახლებულნი ციმბირის ტუნდრებში, დაუყოვნებლივ განთავისუფლებულ უნდა იქმნენ და განსაკუთრებულის პატივით დავაბრუნოთ აქ. ამხანაგებო! ჩემს განკარგულებაში არიან მინისტრთა საბჭოების ყველა ყოფილი თავმჯდომარენი და ყველა მინისტრები ძველის რეჟიმისა. ამხანაგებო, ყველანი პასუხს აგებენ ხალხის წინაშე თანახმად კანონისა. (ხმები: „შეუბრალებლათ). ამხანაგებო, თავისუფალი რუსეთი არ მიმართავს ბრძოლის იმ სამარცხვინო საშუალებებს, რომლებსაც მიმართავდა ხოლმე ძველი მთავრობა. გაუსამართლებლად არავინ დაისჯება, ყველას გაასამართლებს საჯაროოთ სახალხო სასამართლო. ამხანაგებო, ჯარისკაცნო და მოქალაქენო! რასაც დაადგენს ახალი მთავრობა, დაუყოვნებლივ იქმნება გამოქვეყნებული. ჯარისკაცნო! გიხოვთ დაგვეხმაროთ. იშვა თავისუფალი რუსეთი და ამ თავისუფლებას ვერავინ გამოგლეჯს ხალხს ხელიდან. ყურს ნუ უგდებთ ძველის მთავრობის აგენტების ნათქვამს. დაემორჩილეთ თქვენს ოფიცრებს. გაუმარჯოს თავისუფალ რუსეთს (ტაშისცემა და ძახილი: „ურა“)

ამნისტია

იუსტიციის სამინისტროში მაკლაკოვის, აჯემოვის და ბასაკოვის თავმჯდომარეობით მოხდა თათბირი დეპარტამენტის დირექტორების თანადასწრებით. თათბირზე გადასწყვიტეს დაუყოვნებლივ შეიმუშავონ კანონპროექტი სრულ ამნისტიის გამოცხადების შესახებ. ამასთანავე გამოირკვა, რომ სასამართლოს დაწესებულებანი მუშაობას განაახლებენ ორის დღის შემდეგაო. სატუსაღო მართველობის მუშაობა კარგა ხნობით შეწყვეტილი იქნება, რადგან ხალხმა იგი სრულებით გაანადგურა. იუსტიციის სამინისტროს მოხელეებს ებრძანათ დაუყოვნებლივ მოსპონ საკანცელარიო დაუსრულებელი ფორმალური მიწერ-მოწერა.

პეტროგრადის მეცხოვნე ჯარის მთავარსარდალი

პეტროგრადი. დროებითმა კომიტეტმა პეტროგრადისა და მისი მიდამოების ჯართა მთავარსარდლად დანიშნა 25-ე კორპუსის უფროსი გენერალ-ლეიტენანტი კორნილოვი, რომლის მიერ ბრძოლის ველზე დამსახურებული სახელი და გმირობა მთელმა ჯარმა და რუსეთმა იცის. განკარგულება გაიცა, რათა იგი მომქმედ ჯარიდან დაიბარონ, ხოლო მის მოსვლამდე მთავარსარდლის მოვალეობა დროებით დაკისრებული აქვს მე-19 სათადარიგო ბრიგადის უფროსს გენერალ-მაიორ ანოსოვს. 4 მარტს დანიშნულია პეტროგრადის მეცხოვნე ჯარის პარადი, რომელსაც დროებითი მთავრობა მიიღებს.

დროებითი კომიტეტის თავმჯდომარე, სათათბიროს თავმჯდომარე **მიხ. როძიანკო.** მთავარსარდლის შტაბი, სასახლის მოედანი, 4.

ქამენდანტის დაპატიმრება

პეტროგრადის კამენდანტი გენ. ხაბალოვი დაატუსაღეს და ციხეში წაიყვანეს.

პ. ნ. მილიუკოვის სიტყვა

პეტროგრადი. 3 მარტი. ახალი მთავრობის შედგენა ნაშუადღევის 3 საათზე დასრულდა. ახალი მინისტრების სიით პ. ნ. მილიუკოვი ეკატერინეს დარბაზში გამოვიდა და იქ თავმოყრილ მეზღვაურებს, ჯარისკაცებს და მოქალაქეთ შემდეგი სიტყვით მიჰმართა:

„ჩვენ მოწმენი ვართ უდიდეს ისტორიული წუთისა. სამი დღის წინად ჯერ ისევ უწყინარი ოპოზიციონერები ვიყავით, რუსეთის მთავრობა კი კი უძლეველად მიგვაჩნდა. ეხლა ეს მთავრობა ტალახში დაემხო, რომელთანაც თანშეზრდილი იყო, ჩვენ და ჩვენი მემარცხენე მეგობრები კი ჯარის და ხალხის რევოლიუციამ წამოგვაყენა რუსეთის პირველ საზოგადოებრივ სამინისტროს საპატიო წევრებად (ძლიერი და ხანგრძლივი ტაში). როგორ მოხდა ეს ამბავი, რომელიც სულ რამდენიმე დღის წინად წარმოუდგენელი იყო? როგორ მოხდა, რომ ძველი წესწყობილების დამამხობელი რუსეთის რევოლიუცია სულ მოკლე ხანში და უსისხლოდ მოხდა ისტორიაში ცნობილ ყველა რევოლიუციათა შორის? ეს იმისთვის მოხდა, რომ ისტორიას არ ახსოვს სხვა მთავრობა ისეთი რეგვენი, ისეთი უპატიოსნო, ისეთი მხდალი ტ მოღალატე როგორც დღეს დაანხობილი მთავრობა, რომელმაც თავსლაფი დაისხა, დაჰკარგა ყოველივე თანაგრძნობა და პატივი, რომელსაც ცოტად თუ ბევრად ხალხთან დაეკავშირებინა. მთავრობა ადვილად და სწრაფად დავამხეთ, მაგრამ საქმე ჯერ კიდევ ბევრი გვაქვს. ჯერ კიდევ ნახევარი საქმე—უფრო უდიდესი წინ გვიძევს. უნდა შევინარჩუნოთ ის გამარჯვება, რომელიც ასე ადვილად და სწრაფად წილად გვხვდა. ეს როგორ მოვახერხოთ? პასუხი სადა და ცხადია. ჩვენ უნდა მოვაწესრიგოთ გამარჯვება, ამისთვის კი საჭიროა შევინარჩუნოთ ის ერისულოვნება ნებისყოფისა და აზრისა, რომელმაც გამარჯვებამდე მიგვიყვანა. ჩვენს, დღევანდელ სამინისტროს წევრთა შორის, ბევრი ძველი მნიშვნელოვანი დავა და განხეთქილება იყო. შეიძლება ეს სხვა და სხვა აზროვნება მალე უფრო მნიშვნელოვან და სერიოზულ საქმედ იქცეს, მაგრამ დღეს-კი ისინი მიჩრდილულნი-მინაბულია იმ უმთავრეს საქმის წინაშე, რომელიც ჯერ საბოლოოდ არ გადაწყვეტილა—ეს გახლავთ ახალ სახალხო მთავრობის შექმნა, ძველ, დამხობილ მთავრობის ნაცვლად. მაშ, ვიყვნეთ გაერთიანებულნი ამ მიზნის მისაღწევადაც, როგორც გაერთიანებულნი

ნიკოლოზ II ტახტიდან ჩამოვიდა

ვართ ჩვენც. იყავით ერთსულოვანნი პოლიტიკურ დავის, თუნდაც მნიშვნელოვანის, უკუსაგდებად, რადგანაც დღეს მას შეუძლიან გამარჯვების ნაყოფი ხელიდან გამოგვაცალოს. იყავით გაერთიანებულნი თქვენც, ჯარისკაცნო და აფიცრებო რუსეთის სახელოვან და დიად ლაშქრისანო, და გახსოვდეთ, რომ ჯარი ძლიერია თავისი შინაგანი ერთიანობით. ერთიანობას მოკლებული და დაქუცმაცებული ჯარი არეულ-დარეულ ბრბოს ემსგავსება და ერთ მუჭა შეიარაღებულ და დარაზმულ ხალხს შეუძლიან იგი ცარიელის ხელით დაიმორჩილოს. შეინარჩუნეთ ეს ერთობა თქვენთვის, ჩვენთვის და დაამტკიცეთ, რომ ძველი მთავრობის ასე ადვილად დამამხობელ, ხალხის მიერ წამოყენებულ ახალ მთავრობის დამხობა ასე ადვილი არ არის (ძლიერი, ხანგრძლივი ტაში). მე ვიცი, წარსულში იყო შეცოდებანიც ბატონყმობაზე დამყარებული ძველი ჯარისა, მაგრამ ეხლა ჩვენს აფიცრობას კარგად ესმის, რომ უნდა უფრთხილდებოდეს და პატივსა ვცემდეთ ჯარისკაცის ადამიანურ გრძნობას და მოქალაქეობრივ ღირსებას. გამარჯვების მომპოებელ ჯარის კაცებსაც კარგად ესმით, რომ გამარჯვების დასამთავრებლად და შესანარჩუნებლად საჭიროა მათი მჭიდრო კავშირი აფიცრებთან (ძლიერი, ხანგრძლივი ტაში და ძახილი). მე შემომესმა ხმები, თქვენ ვინ აგირჩიათო. ჩვენ არავის აურჩევივართ, რადგანაც ხალხის მიერ არჩეულნი ხართ, რომ დაგვეცადნა, მტერს ხელიდან ვერ გამოვგლეჯდით მართვა-გამგეობას და სანამ ჩვენ დავაში გავერთობოდით, მტერი დაირაზმებოდა და დაგვამარცხებდა თქვენც და ჩვენც. ჩვენ აგვირჩია რუსეთის რევოლუციამ (ძლიერი, ხანგრძლივი ტაში). ჩვენ მაშინ გაგვღიმა ბედმა, როდესაც სრულებით არ ველოდით. აღმოჩნდა ისეთი ჯგუფი, რომელიც საკმაოდ ცნობილი იყო ხალხისათვის თავისი პოლიტიკური წარსულით, რომელთა წინააღმდეგ ვერ გაისმებოდა ისეთი უკმაყოფილო ხმა, რომლის მეოხებითაც ძველი მთავრობა დაემხო. ჩვენ კარგად გვახსოვს, რომ ჩვენ თითონ მოვითხოვდით ხალხის რჩეულთა წინაშე მთავრობის პასუხისმგებლობას. ჩვენ ერთ წუთსაც არ შევინარჩუნებთ ამ უფლებას, რაწამს ხალხის მიერ თავისუფლად არჩეული წარმომადგენელნი განგვიცხადებენ, რომ ჩვენს ადგილას სხვა ხალხი უნდათ, უფრო მათის ნდობით აღჭურვილნი. მერწმუნეთ ბ-ბო, ასეთ დღეებში მართვა-გამგეობის ხელში ჩაგდება ძალა-უფლების სიტკბოს არ მიეწერება. ეს ჯილდო და სიამოვნება კი არა, ეს გახლავთ ღვაწლი და მსხვერპლი (ძლიერი ტაში). რა წამს გვეტყვიან, ასეთი მსხვერპლი საჭირო აღარ არისო, ჩვენ მადლობით წავალთ, მაგრამ ეხლა კი ამ ძალაუფლებას არავის დავანებებთ, რადგანაც იგი საჭიროა ხალხის გამარჯვების განსამტკიცებლად, რადგანაც თუ ჩვენი ხელიდან გასხლტა, მხოლოდ მტერს ჩაუვარდება ხელში. ჩვენი სამინისტროს სათავეში ჩავაყენეთ რუსეთის საზოგადობრივობის დამსახველი, ძველი მთავრობის მიერ დევნილი პირი. თ-დი ღვოვი იქნება ჩვენს პრემიერ მინისტრად და საშინაო საქმეთა მინისტრადაც, რომელიც თავის მდივნელის ადგილს დაიჭერს. თქვენ ამბობთ ცენზიანი საზოგადოებრივობაო. დიაღ, ბატონებო, ეს ერთად-ერთი დარაზმული საზოგადოებრივობაა, რომელიც მოწესრიგებას შეგვაძლებინებს ჩვენ და რუსის სხვა საზოგადოებათაც (ტაში). მაგრამ, ბატონებო, ბედნიერი ვარ განგიცხადოთ, რომ მათი საზოგადოებრივობაც ცენზზე არაა დამყარებული და იმათაც თავისი წარმომადგენელი ჰყავთ ჩვენს სამინისტროში. ეს არის ეხლა მივიღე ჩემი ამხანაგის ალექსანდრე თეოდორეს ძე კერენსკის თანხმობა. იგი რუსეთის პირველ საზოგადოებრივ სამინისტროში მინისტრობას კისრულობს (ძლიერი ტაში) ჩვენ უსაზღვროდ მოხარულნი ვართ ამ საზოგადო მოღვაწეს ჩავაბარეთ სამინისტრო, სადაც იგი საკადრის მიუზღავს ძველი რეჟიმის ხალხს შტიურმერებს და სუხომლინოვებს (ტაში). ღაჩარი გმირნი შჩეგლოვიტოვის სამართლის წინაშე კი არა, კერენსკის სასამართლოს წინაშე წარსდგებიან (ძლიერი ტაში). გნებავთ იცოდეთ სხვა მინისტრთა სახელები? ჩემმა მეგობრებმა მომანდვეს ხელმძღვანელობა რუსეთის გარეშე პოლიტიკისა (ხანგრძლივი, აღფრთოვანებული ტაში. მილიუკოვი ყველას თავს უკრავს რამდენჯერმე). შეიძლება ასეთ საქმეში სუსტი გამოვდგე, მაგრამ ერთს პირობას მაინც გაძლევთ: საიდუმლოებანი რუსის ხალხისა მტერს ხელში არ ჩაუვარდება (ხანგრძლივი, ძლიერი ტაში). ეხლა ერთს ადამიანს დავასახელებ, რომლის სახელი, ვიცი, ყველას არ დააკმაყოფილებს. ალექსანდრე გუჩკოვი. რაც სახელმწიფო სათათბირო არსებობს, ჩემი პოლიტიკური მტერი გახლდათ (ყვირილი: „მეგობარი, და არა მტერი“). ეხლა, ბატონებო, ჩვენ პოლიტიკური მეგობრები გახლავართ. გარდა ამისა, მტერსაც სამართალი უნდა მივცეთ. გუჩკოვი მესამე სათათბიროს დროს შეუდგა აღორძინებას რუსეთის ჯარისას, რომელიც დაუძლურებული იყო მანჯურიის მარცხის გამო. მან პირველი ქვა ჩაუგდო იმ გამარჯვებას, რომელსაც ამ საშინელ ომიდან ჩვენი აღორძინებული და ძლევამოსილი ჯარი მოგვიტანს. მე და გუჩკოვი სხვა და სხვა ტიპის ხალხი ვართ. მე პროფესორი გახლავართ. შეჩვეული ვარ ლექციების კითხვას, ხოლო გუჩკოვი მოქმედების კაცია. ეხლა, როცა მე თქვენ გესაუბრებით, გუჩკოვი დედა-ქალაქის ქუჩებში გამარჯვების საქმეს აწყობს (ტაში). რას იტყოდით, რომ მას გუშინ, იმის მაგივრად, რომ სადგურზე, სადაც ჩვენი მტრების ჯარის მოსვლას მოველოდით, ჯარის დამზადებისათვის თავი დაენებებინა და ჩვენს კამათში. ჩარეულიყო? მტრის ჯარი ჯერ ქუჩებს დაიჭერდა, მერე ამ დარბაზს. რა დაგვემართებოდა მე და თქვენ? საზღვაო მინისტრი ჯერ ვერ ვიშოვეთ. ეს საქმეც ჯერ-ჯერობით გუჩკოვს ჩავაბარეთ. ორი ადგილი მივეცით იმ ლიბერალურ ბურჟუაზიას, რომელმაც მუშა ხალხის წარმომადგენლობის მოწყობა სცადა. ესენი გახლავთ კონოვალოვი და ტერეშჩენკო. ბატონებო! გამოკვების საქმე უძნელესი საქმეა რუსეთში. მის მოწყობა შინგარიოვს მივანდვეთ და იგი მიწად-მოქმედების მინისტრად დავნიშნეთ, ხოლო გზათა მინისტრად ავირჩიეთ მემარცხენეთა მოყვარული ნეკრასოვი (ყვირიან: „პროგრამა სად არის?“). პროგრამა გუშინ ღამის კრებამ შეადგინა მუშათა საბჭოსთან ერთად და მას საცაა გაათავებენ. იმედია რამდენიმე საათის შემდეგ ამ პროგრამას გაიცნობთ (ყვირილი: „დინასტია?“). ვიცი, რომ ჩემი პასუხი ყველას არ დააკმაყოფილებს. ბებერი დესპოტი, რომელმაც რუსეთი დანგრევამდე მიიყვანა, თავის ნებით უარს იტყვის სამეფო ტახტზე, ან გადაყენებული იქნება (ტაში). ძალა გადავა რეგენტის ხელში, ხოლო რეგენტად ინიშნება დიდი მთავარი მიხეილ ალექსანდრეს ძე (ხმაურობა, ტაში) მემკვიდრედ იქნება ალექსი („ეს ხომ იგივე დინასტიაა“). დიახ, ბატონებო, ეს არის ძველი დინასტია, რომელიც, შეიძლება, არც თქვენ და არც მე გვიყვარდეს. მაგრამ დღეს საქმე სრულებით ის არ არის, თუ ვის რა უყვარს. ჩვენ არ შეგვიძლიან უპასუხოდ დავსტოვოთ ჩვენის სახელმწიფოს წესწყობილების ფორმის საკითხი. შეიძლება, ბევრს ეს საკითხი. შეიძლება, ბევრს ეს საკითხი სხვანაირად ესმოდეს, მაგრამ დღეს დრო არ არის ამაზედ ლაპარაკისა. ჩვენს პროგრამაში თქვენ ნახავთ ბუხლს, რომელიც გვავალებს მოიწვიოთ საერთო, პირდაპირ, თანასწორ და ფარულ კენჭის ყრით დამფუძნებელი კრება. თავისუფლად არჩეული ხალხის წარმომადგენლები უკეთ დაგვანახვებენ იმას, თუ ვინ უფრო სწორედ გამოსთქვამს რუსეთის სურვილს: ჩვენ თუ ისინი. ბ-ნებო, მე ხმა წამერთო, ლაპარაკი აღარ შემიძლიან. ნება მიბოძეთ ჯერ-ჯერობით ამით გავათავო. (დაუსრულებელი ოვაციებით უმასპინძლდებიან ორატორს).

სიტყვა ჩხეიძისა.

დეპუტატ ჩხეიძეს აღტაცებით ეგებება ხალხი და თან ახლავს ჯარისკაცები და აფიცრები. სიტყვას ამბობს რევოლიუციონურ სალდათის მოქმედების ხსოვნაზე დიდებულობის შესახებ და ამ სალდათს ხელს ართმევს რევოლიუციონური გმირი. მუშებს მოუთხრობს, თუ როგორ შეეცადა „ოხრანა“ უკანასკნელი საზიზღარი პროვოკატორული საშუალება ეხმარნა. ამ ოხრანამ პროკლამაცია გამოუშვა და ამბობს, სალდათებმა ოფიცრები დახოცესო. ორატორმა მოუხმო სალდათებს: მიესალმეთ ოფიცრებს, როგორც მოქალაქეთ, რომელთაც აღმართეს სარევოლიუციო დროშა და იყავით მათი ძმები დიდის რევოლიუციისა და რუსეთის თავისუფლებისათვის. მუშებმა, სალდათებმა და ოფიცრებმა ჩხეიძე ხელში აიტაცეს და გამოჰყავდა.

ფოსტა-ტელეგრაფის მიმართ

(დეპუტატ ბარიშნიკოვის მიმართვა)

მოქალაქენო, ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელენო! დადგა დიდებული დრო. ნახევრად ბატონყმური რუსეთი გარდაიქმნა დიდებულ რუსეთად. ასეთ ჟამს მოგმართავთ ერთის თხოვნით: ყველანი თავთავიანთ ადგილზე დარჩით, განაგრძეთ მუშაობა და ეცადეთ ყოველის ძალ-ღონით, რომ დიდებული საქმე ფოსტისა და ტელეგრაფისა ერთის წუთითაც არ შესდგეს.

კომისარი დროებითის კომიტეტისა, დეპუტატი **ბარიშნიკოვი.**

ძველი ხელისუფლების დაჭერა.

პეტროგრადი, 1 მარტი. დატუსაღებულია შინაგან საქმეთა ყოფილი მინისტრი მაკლაკოვი. დაჭერილია აგრეთვე ყოფილი სამხედრო მინისტრი სუხომლინოვი და დამცველი განყოფილების უფროსი. დატუსაღებული ხელისუფლები ტავრიდის სასახლიდან პეტრე-პავლეს ციხეში გადაჰყავთ.

რკინის გზის მოსამსახურეების სალამი.

პეტროგრადი, 2 მარტი. აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარეს ყოველი მხრიდან რკინის გზის მოსამსახურეების დეპეშები მისდის, სადაც დიდი აღფრთოვანებაა გამოთქმული იმის გამო, რომ სათათბირომ უზენაესი სახელმწიფო ძალა ხელთ იგდო; ამას გარდა რკინის გზის მოსამსახურეები ირწმუნებიან, რომ საფსებით სათათბიროს აღმასრულებელ კომიტეტს დაექვემდებარებიან.

კომისარების განკარგულებანი.

პეტროგრადი, 2 მარტი. 1 მარტს ფინანსთა მინისტრის კომისარმა ტიტოვმა ითათბირა მინისტრის ამხანაგებსა და ბანკების წარმომადგენლებთან ერთად საკრედიტო დაწესებულებათა გახსნის შესახებ; გადასწყდა დაწესებულებები გაიხსნას.

სამხედრო უწყების კომისარმა გუჩკოვმა 2 მარტს ყაზარმები დაათვალიერა და განკარგულებები გასცა.

აღმასრულებელი კომიტეტის დელეგატები დღემდოვი და სტეფანოვი 1 მარტს ცარსკოე სელოს ეწვივნენ.

ძველი მთავრობის წარმომადგენელთა გედი

პეტროგრადი, 2 მარტს თავრიდის სასახლიდან პეტრეპავლეს ციხეში შემდეგი პირები გადაიყვანეს: სუხომლინოვი, შჩეგლოვიტოვი, კურლოვი, პროტოპოპოვი, თავადი გოლიცინი, გორემიკინი, ხაბალოვი, ბელიაევი, მაკლაკოვი და მაკაროვი. დროებით ტავრიდის სასახლის სამინისტრო პავილიონში რჩებიან: თავადი ჯევახოვი, ჩაპლინსკი, გრიგორიევი, ბალკი, ლისოგორსკი, ვენდორფი, კაზაკოვი, მაკარენკო, კარკოვი, მარკოვ-ფინლიანდელი, დოქტორი დუბროვინი, კაფფოვი, გენერალი ბარანოვი, რომელმაც დაჭერის დროს წინააღმდეგობა გაუწია, სტიშინსკი, ბარკი, თავადი შახოვსკი, კომისაროვი, სენატორი უტინი, დობროვოლსკი, დეიტრიხი, კლიმოვიჩი, პოლეტნევი, ბოლაშევი და პოლკოვნიკი სპირიდონოვი. ნაშუადღევის ორს საათზე სამინისტრო პავილონში მოიყვანეს ცნობილი შანტაჟისტი მანასაევიჩ-მანუილოვი.

ახალი სამართალი

პეტროგრადი, 2 მარტი. იუსტიციის სამინისტროს განკარგულება. სახელმწიფო სათათბიროს კომისარებმა მაკლაკოვმა და აჯემოვმა შემდეგი განკარგულება გასცეს: 1) დაუყოვნებლივ ნება დაერთოს მეოთხე სათათბიროს სოციალდემოკრატიული ფრაქციის წევრებს პეტროგრადში დაბრუნდნენ; 2) ყველა ებრაელი იურისტები, რომელნიც ძველი რეჟიმის დროს უფლება აყრილნი იყვნენ, ნაფიც ვექილთა წოდებაში ირიცხებიან; 3) განთავისუფლებული იქმნან ყველა პოლიტიკური დამნაშავენი, რომელნიც წინასწარი გამოძიების წესთ არიან დატუსაღებულნი; 4) დაეკალოს ყველა სასამართლო პალატათა პროკურორებს, რომ ახალი მთავრობის შედგენის შემდეგ არავინ მიიცეს სამართალში პოლიტიკური საქმეების გამო. მაკლაკოვმა და აჯემოვმა იუსტიციის მინისტრს ა. ფ. კერენსკის მოახსენეს გაცემული განკარგულებების შესახებ.

პროვინციაში.

ეკატერინოსლავი, 2 მარტი. ხალხი აღტაცებით კითხულობს გაზეთებს, რომელშიც დროებით მთავრობის დეპეშებია მოთავსებული; მემარჯვენე გაზეთი, „რუსსკოე დელო“ არ გამოსულა. ქალაქში სრული მშვიდობაა. ქარხნებსა, სახელოსნოებსა და დაწესებულებებში ნორმალურად მუშაობენ როძიანკოს დეპეშები გაუგზავნეს.

მეფის მანიფესტი

პეტროგრადი. 4 მარტი. ოფიციალი ცნობა. შეწევნითა ღვთისათა ჩვენ, ნიკოლოზ მეორე, იმპერატორი სრულიად რუსეთისა, მეფე პოლონეთისა, დიდი მთავარი ფინეთისა და სხვათა და სხვათა, ვუცხადებთ ჩვენ ერთგულ ქვეშევრდომთ: გარეშე მტერთან დიადი ბრძოლის დროს, რომელიც სამი წლის განმავლობაში ჩვენი სამშობლოს დამონებას სცდილობდა, უფალ ღმერთის განგებით რუსეთს მოევლინა ახალი მძიმე განსაცდელი. შინ დაწყებული ხალხის მღელვარება საბედისწეროთ იმოქმედებს მეომარი ბრძოლის განგრძნობაზე. რუსეთის ბედი, ჩვენი ჯარის სახელი, ხალხის კეთილდღეობა, ჩვენი ძვირფასი სამშობლოს მთელი მომავალი მოითხოვს, რაც უნდა მოხდეს, ომის გამარჯვებამდე მიყვანას. სასტიკი მტერი უკანასკნელ ძალღონეს იკრებს და ახლოა ჟამი, როდესაც ჩვენი სახელოვანი ჯარი სახელოვან მოკავშირეებთან ერთად საბოლოოდ კისერს მოუგრეხს მტერს. რუსეთის ცხოვრების ამ გადამწყვეტ ხანაში ჩვენი სინიდისის მოვალეობად მიგიჩნიეთ ჩვენს ხალხს გაუადვილოთ შეკავშირება გამარჯვების დასაჩქარებლად და სათათბიროსთან შეთანხმებით საკეთილოდ ვცანით რუსეთის სამეფო ტახტზე უარი განვაცხადოთ და უმაღლეს უფლებაზე ხელი ავიღოთ. ვინაიდან არა გვსურს დავშორდეთ ჩვენს საყვარელ ძეს, ჩვენს მემკვიდრეობას ვულოცავთ ჩვენს ძმას დიდ მთავარს მიხეილ ალექსანდრეს ძეს. ვლოცავ მას რუსეთის სახელმწიფოს ტახტზე ასასვლელად. ჩვენს ძმას დავავალებთ განაგებდეს სახელმწიფო საქმეებს სრულ და დაურღვეველის ერთობით საკანონმდებლო დაწესებულებაში მყოფ ხალხის წარმომადგენლებთან ერთად იმ საფუძველზე, რასაც იგი დაადგენენ და რის დაურღვევლობაზედაც ფიცს მიიღებს. ჩვენს მხურვალე ლოცვით მოყვარე სამშობლოს გულისათვის მოვუწოდებთ სამშობლოს ყველა ერთგულ შვილთ, რათა აღასრულონ თავისი წმინდა მოვალეობა მათს წინაშე, ემორჩილნენ მეფეს, ამ საყოფელთაო განცდის ხანაში და მხარი მისცენ, რათა ხალხის წარმომადგენლებთან ერთად რუსეთის სახელმწიფო დააყენოს გამარჯვებისა, კეთილდღეობისა და დიდების გზაზე. იყო! მცა ღმერთი შემწე რუსეთისა.

დედანზე მისი იმპერატორებითი უდიდებულესობის საკუთარის ხელით აწერია **ნიკოლოზ.**

2 მარტი, ნაშუადღევის 3 საათი 1917 წ. ქ. პსკოვი.

ამოწმებს: სასასლის მინისტრი გენერალ-ადიუტანტი

გრაფი ფრედერიკსი.

ტახტიდან გადადგომა დიდ მთავარ მიხეილ ალექსანდრეს ძისა

პეტროგრადი. მძიმე ტვირთი დამეკისრა ჩემის ძის სურვილით, რომელმაც სრულიად რუსეთის ტახტი დამილოცა უმაღლესი ომისა და ხალხის მღელვარების წელს. მთელს ხალხთან ერთად აღფრთოვანებული ერთის აზრით, რომ ყველაზე მაღლა სდგას სამშობლოს კეთილდღეობა, მე მტკიცეთ გადაგწყვიტე, მხოლოდ მაშინ ვიკისრო უმაღლესი უფლებანი, თუ ამას მოისურვებს რუსეთის დიადი ხალხი, რომელმაც საყოველთაო არჩევნებით და თავისი წარმომადგენლებისაგან შედგენილ დამფუძნებელ კრების დადგენილებით დაადასტურებს მართვა-გამგეობის წესი და რუსეთის სახელმწიფოს ახალი ძირითადი კანონები შემუშავდება. ამისათვის, გარდამოვითხოვ უფლის ლოცვა-კურთხევას და ვსთხოვ რუსეთის სახელმწიფოს ყველა მოქალაქეთ, დაემორჩილენ დროებითს მთავრობას, რომელიც სახელმწიფო სათათბიროს თანხმობით შესდგა და სრული უფლებით არის მოსილი იმ დრომდე, სანამ, რაც შეიძლება მალე, არ იქნება მოწვეული დამფუძნებელი კრება საყოველთაო, პირდაპირ და ფარულ კენჭის ყრაზე დამყარებული, რომელიც გამოსთქვამს ხალხის სურვილს მართვა-გამგეობის ახალი წესისას.

დედანს აწერია **მიხეილი.**

3 მარტი 1917 წ. პეტროგრადი.

მუშათა დეპუტატებისაგან.

პეტერბურგი. მუშათა დეპუტატების აღმასრულებელ კომიტეტის საბჭოსაგან. ზომიერ საზოგადო ძალთაგან შემდგარმა ახალმა მთავრობამ დღეს გამოაცხადა ის რეფორმები, რომელთა განხორციელებასაც ზოგს ახლავე ბრძოლის მსვლელობაშივე აპირებს, ზოგს კი ბრძოლის დასრულების შემდეგ. ამ რეფორმათა შორის ზოგიერთს უნდა მიესალმნენ დემოკრატიის ფართე წრეები. ეს არის პოლიტიკური ამნისტია, სამოქალაქო თავისუფლებათა განხორციელება და ეროვნულ უფლებათა შეზღუდვის გაუქმება. ამ გზაზე ახალ მთავრობას დემოკრატიამ მხარი უნდა მისცეს ძველ მთავრობასთან ბრძოლაში. ჯერ კიდევ საჭიროა დიდი თავის გამოდება, სიმტკიცე და მედგარი ხასიათი. არ შეიძლება დაქუცმაცება და ანარქია. დაუყოვნებლივ უნდა მოისპოს უწესოებანი, ძარცვა-გლეჯა, კერძო სახლების რბევა, ქონების მტვრევა და ტაცობა, საზოგადო დაწესებულებათა უმიზნოდ ხელში ჩაგდება. ანარქია რევოლიუციის და ხალხის თავისუფლების დამღუპველია. მის თავიდან ასაცილებლად საჭიროა შეთანხმებული მუშაობა ჯარისკაცებისა და აფიცრებისა. ის აფიცრები, ვისთვისაც კი ძვირფასია თავისუფლებისა და სამშობლოს პროგრესიული განვითარების საქმე, ვალდებულნი არიან ჯარისკაცებთან ერთად გაერთიანებული მოქმედება დაამყარონ. ისინი პატივისცემით მოეკიდებიან ჯარისკაცებს, მათს პიროვნებას, მათს მოქალაქეობრივ ღირსებას და სამხედრო ღირსებას. ჯარისკაცებსაც უნდა ახსოვდეთ, რომ ჯარი ძლიერია მაშინ, როდესაც მჭიდრო კავშირი არსებობს ჯარისკაცებსა და აფიცრებს შორის და ზოგიერთ აფიცრის ცუდი მოქცევისათვის მთელი აფიცრთა შემადგენლობა არ არის პასუხისმგებელი.

სათათბიროს და მუშათა დეპუტატების აღმასრულებელ კომიტეტის მოწოდება

პეტროგრადი. სახელმწიფო სათათბიროს და მუშათა დეპუტატთა საბჭოს აღმასრულებელმა კომიტეტებმა მოწოდებით მიჰმართეს რუსეთის ხალხს, რათა ყველამ მიაწოდოს მთავრობას პური ჯარისა და ხალხის საკვებად.

ხელს აწერენ: სათათბიროს თავმჯდომარე როძიანკო და მუშათა დეპუტატების საბჭოს კომიტეტის წევრნი.

მილოცვის დეპეშები

თბილისი, 3 მარტი. მეფის ნაცვალს ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძეს მილოცვის დეპეშები მოუვიდა სოხუმისა და ყარაბადის მოურავთაგან და გენერალ მოდისაგან.

მთავარსარდლის ბრძანება

თბილისი. დიდი მთავრის მთავარსარდლის ბრძანება: ვუბრძანებ ყველა ჯარის უფროსიდან დაწყებულ უმცროსამდე შთაგონონ და აუხსნან არმიასა და ფლოტს, რომ ორივე აქტის გამოქვეყნების შემდეგ დამშვიდებულნი მოელოდნენ რუსის ხალხის ნების ყოფის გამოთქმას და მათი წმინდა მოვალეობაა დაემორჩილონ კანონიერ უფროსებს, დაიფარონ სამშობლო სასტიკ მტრისაგან და თავის მხნეობით მხარი დუჭირონ მოკავშირეებს უშალალითო ბრძოლაში.

გენერალ ადიუტანტი **ნიკოლოზი.**

მანიფესტაციები.

ნიჟნი ნოვგოროდი, 2 მარ. ხალხის აღფრთოვანება და სიხარული აუწერელია. მანიფესტაციები განმეორდა. პოლიტიკური ტუსაღები გაანთავისუფლეს. სრული წესიერებაა. დროებით მთავრობას მისალოცი დეპეშები გაუგზავნეს.

მინისტრის გადადგომა.

ჰარიზ. 1 მარ. დეპუტატთა პალატაში ბ-ნ მ-ომ დარ ინცენდენტის გამო საზღვარგარეთ მინისტრი ლიოტე სამსახურიდან გადადგა.

პოლიტიკურების განთავისუფლება

პეტროგრადი. 2 მარ. შლისერბურგის ციხიდან გამოუშვეს 68 პოლიტიკური პატ მარი, მათ შორის დეპუტატი პიანიხი და მისი შვილი.

ნებართვა

პეტროგრადი. მუშათა საბჭომ ნება დართო იმ გაზეთების ბეჭდვას, რომელნიც წინააღმდეგობას არ გაუწევენ რევოლიუციას.

ქალაქის უფროსი

პეტროგრადი. 1 მარტი. დროებითმა მთავრობამ ქალაქის უფროსად დანიშნა პროფესორი სამხერო საექიმო აკადემიისა ნიუროვიჩი.

სამართლის მინისტრის სიტყვა.

პეტროგრადი, 2 მარ. მუშათა საბჭოში სამართლის მინისტრმა კერენსკიმ შემდეგი სიტყვა წარმოსთქვა. „ახალი, დროებითი მთავრობა შესდგა. მე

ქარიშხალს

—

დაჰკა, დაჰკა, ქარიშხალო,
ღარ დადგე, ქარიშხალო,
რაც წამხდარი ეგებია
არც ერთი არ ეიბრალო!

ამოაგდე ძირიანად,
ფესვიანად, თელიანად,
თავზედ ცეცხლი დააყარე
გესლიანებს გესლიანად.

ხეს რომ ძირი დაულპება,
აბა რიღას მაქისია?
იქ ან ბარი უნდა მოხვდეს—
უფრო კარგი სახნისია.

გადაიხნას, გადმოიხნას,
ბოლო-თავი გადიბაროს,
ნიადაგი გაფხიერდეს,
ნორჩი თესლი ჩაიყაროს.

ახალი ტყე ამოვიდეს,
აიქოჩროს, აიოტნოს,
რომ ქვეყანას გამოადგეს
და სახელიც მისცეს პატრონს.

დაჰკა მძაფრად, დაუქროლე,
არ შეჩერდე, ქარიშხალო,
რომ უგვანო ხეთა ძირი
დაჰგლიჯო და მთლათ დაშხალო!

გამხმარი და ჯანდი ტოტი
დაიმსხვრეს და დაილეწოს,
თუ რომ დარჩეს ფარულ ძალას,
ისიც შენმა ქარმა ლეწოს

შ. მღვიმელი.

№ 51

ფასი 5 კაპიკი

ფასი 5 კაპიკი

სამართლის მინისტრობა ვიკისრე. ამ-ხანაგებო! მე 5 წუთში პასუხი უნდა მიმეცა, ამიტომ ვერ მოვასწარი თქვენი ნებართვის აღება. ამხანაგებო! ჩემ ხელში ძველი მთავრობა იყო და მისი ხელიდან გაშვება ვერ გავბედე (ტაში). მე მაშინვე ბრძანება გავეცი, რომ გაანთავისუფლონ პოლიტიკური პატიმრები და დიდის პატივით დაგვიბრუნონ ციმბირიდან მეოთხე და მეორე სათათბიროს დეპუტატები—სოც.-დემოკრატები. ამხანაგებო! მე უხალხოდ ცხოვრება არ შემიძლიან. თუ ჩემში იქვი შეგეპარათ, დამითხოვეთ. ამხანაგებო! მოგიწოდებთ და გთხოვთ შეუდგეთ ორგანიზაციას, დაიცავით დისციპლინა, დაგვიცავით თქვენი წარმომადგენელნი, რომელნიც მზად არიან თქვენთვის სიცოცხლე გასწირონ. ამხანაგებო! ნება მიბოძეთ მთავრობას დაგუბრუნდე როგორც თქვენი წარმომადგენელი (ტაში და აღფრთოვანება).

სამართლის სამინისტროში აღმოაჩინეს რაპორტი პროტოპოპოვისა, რომელიც თხოულობდა კერენსკის სამართალში მიცემას მის მიერ სათათბიროში წარმოთქმულ სიტყვების გამო.

დიდი შეწირულება

ლონდონი. ინდოეთმა ინგლისს ომისათვის შესწირა ასი მილიონი გირვანქა სტერლინგი.

უმაღლესი მთავარსარდლის ბრძანება

თბილისი. ბრძანება უმაღლეს მთავარსარდლისა, მარტის 3-ს, 1917 წ. ნონარქის უფლებით და შეწევნითა ღვთისათა დანიშნული ვარ უმაღლეს მთავარ სარდლათ. პირველის გამოსახვით, გულმხურვალეთ ვთხოვ ყოვლად შემძლებელ უფალს გარდმომივლინოს ყოვლად ძლიერი შველა. ღრმად მრწამს, რომ სამშობლოს საკეთილდღეოდ ყოვლად შემძლებელი და მოწყალე ისმენს ლოცვას ჩემსას. ღრმად გამსჭვალულ ვარ იმ აზრით, რომ მხოლოდ მის შემძლებელ შველაზეა დამოკიდებული ჩემი ძალის მოკრეფა, რათა თქვენ წაგიყვანოთ საბოლოო გამარჯვებისაკენ.

რაც შეგეხებათ თქვენ, შეუდარებელო გოლიათნო, ზეკაცო გმირებო რუსეთის მხრისაგ, ვიცი რა დიდ მსხვერპლს გასწირავთ სამშობლოსათვის და ტახტისათვის, მხოლოდ საჭიროა შველა უფლისა. ჩემთან ერთად გრწამდეთ, რომ ღმერთი გარდმოგვივლინებს შველას. იცოდეთ რუსეთი შეგნების გზაზეა, რომ საბოლოო გამარჯვებისათვის საჭიროა ყველა რუსეთის შვილთა მუშაობა ზურგს უკან, თავის სიმშვიდით ს დიადობით მთელ ქვეყანას დაანახონ სიდიადე რუსთა სულისა და შეურყეველი ძალა ჩვენ დიდ სამშობლოსი.

ხელს აწერს გენერალ-ადიუტანტი:

ნიკოლოზი.

რევოლიუციის დღიური

დაწვრილებით ცნობები შესახებ იმისა, თუ თავდაპირველად რა სახით დაიწყო პეტროგრადში რევოლიუცია, ან და რა გვარი პროცესი განიცადა, სანამ დროებითი მთავრობა გამარჯვების დროშას ააფრიალებდა, ჩვენ ჯერ არ მოგვსვლია. ხმებია კერძო პირებისაგან, რომ ქალაქის ქუჩებში სისხლის ღვრა მომხდარა და ჯარის ერთ ნაწილს შეტაკება ჰქონია ძველი მთავრობის მომხრეებთან. თავისთავად ცხადია, რომ ახლო-მომავალში უკვე გვეცოდინება დანამდვილებით რუსეთის რევოლიუციის პირველ დღეების ანგარიში. რეაქციონერთა ბანაკი მოულოდნელად სასტიკად დამარცხდა. ამ ბანაკს იმედი ჰქონდა ჯარისა, მაგრამ იმედი მწარედ გაუცრუვდა, და, ბოლოს, ყველა მათმა ბელადებმა სწორედ იმ პეტრე პავლეს ციხეში ამოჰყეს თავი, საითკენაც მუდამჟამ ისინი თავის მოპირდაპირეებს შეუბრალებლივ ერეკებოდნენ.

ახალი მრავრობა, უკვე ნდობით ახჟურვილი რუსეთის პროგრესიულ საზოგაოების მიერ, ელვის სისწრაფეთ ცდილობს შემუსროს რეაქციონერთა უკანასკნელი ნაშთები. სახელმწიფო მექანიზმის აღმართვას იგი უკვე შესდგომია და სახელმწიფო მრავალ პირველ ხარისხოვან დაწესებულებებს თავის გავლენიან პირებით ავსებს. ხელმწიფე იმპერატორ ნიკოლოზ მე-II-მ ფარ-ხმალი უკვე დაჰყარა და ტახტზე უარი განაცხადა. აქტი მეტად დიდია,—მით უმეტეს რუსეთისათვის. ეს აქტი რეაქციონერთა წრის სამუდამოთ დამარცხებას მოასწავებს, თუ მათ უფრო გაალმასებს, უფრო მეტის ენერგიით შეუდგებიან კონტრრევოლიუციისათვის მზადებას?

თვით მეხეილ ალექსანდრეს ძის განცხადება, რომ მე მაშინ დავთანხმდები ავიდე რუსეთის სამეფო ტახტზე, თუ ამის სურვილს გამოსთქვამს მთელი რუსეთის ხალხის წარმომადგენლების დამფუძნებელი კრებაო, ნათლად მოწმობს იმას, რომ რევოლუციას უკვე ღრმად გაუჯგამს ფესვები და სახელმწიფო წესწყობილების გარდაქმნას მომხრენი უმაღლეს წრეებშიაც ბევრი ჰყოლია. ადვილად შესაძლებელია პოლიტიკურმა რევოლუციამ დინასტიაშიაც განხეთქილება შეიტანოს და მაშინ მთელი რუსეთი გაიყოფა ორ ბანაკად, ორის მესვეურის ხელმძღვანელობით.

აღსანიშნავია უფრო ერთი გარემება, რომელსაც, ჩვენის აზრით, მთავარი ყურადღება უნდა მივაქციოთ. აღმასრულებელ კომიტეტთან ერთად მთავრობას სათავეში უდგას მუშათა საბჭოც უკანასკნელი, როგორც კომიტეტი, თავის საკუთარ პრეროგატივებს ემსახურება და საკუთარ სურვილს დღეს მართველობის დედა-ბოძად აღიარებს. თვით კომიტეტის შემადგენლობა მეტად მრავალ ფეროვანია. აქ ნახავთ ყველა პარტიის წარმომადგენელებს ოქტომბრისტიდან მოკიდებული, ვიდრე სოციალ-დემოკრატამდე. შეკრებილია სულ სხვა ინტერესებით და პოლიტიკურ მისწრაფებით გამსჭვალული ხალხი.

როძიანკოს კერენსკისთან მხოლოდ მომენტი აერთებს; მსგრამ სულ ახლოსაა ის წამი, როდესაც მილიუკოვი და როძიანკო კერენსკის და ჩხეიძეს აღარ გაჰყვებიან და მათში უთანხმოება იჩენს თავს. მუშათა საბჭო, როგდრც უფრო უკიდურესი რევოლიუციონური ორგანო, ამ გათიშვის პროცესს, უეჭველია, ხელს შეუწყობს. თუ დროზე, ძალიან მალე, დამფუძნებელი კრება არ შეიკრიბება და იქ დანამდვილებით არ გამეფდება ნამდვილი სურვილი რუსეთის ხალხისა. ახალი მთავრობის დღენი დათვლილი იქნება, თუ სრულად ბუნებრივი უთანხმობა მალე მოხდა და ძალთა განცალკევების პროცესი ახლავე დაიწყო. დიდია პასუხისმგებლობა ახალ მთავრობისა ისტორიის წინაშე! მუშათა საბჭო ვალდებულია ძველ საფრანგეთის ამხანაგების მაგალითები თვალწინ იქონიონ და რეალურ ძალთა განწყობილებას მუდამ ანგარიში გაუწიონ.

ჯუანშერ.

ბრძოლის ველზე

აღმოსავლეთ ბრძოლის ასპარეზზე გერმანელები ახლა ქ. სტანისლავოსთან ახმაურებულან. მათს რაზმს იერიში მიუტანია რუსების ჯარის წინააღმდეგ და პირველი წყება სანგრებისა ჩაუგდია ხელში, კონტრ-იერიშით რუსებს უკან დაუბრუნებიათ დაკარგული ადგილები. ქ. ოკნასთან ამ რამდენსამე დღის წინეთ დაწყებულ ბრძოლასთან, უეჭველია, კავშირი აქვს ამ ახალ შეტაკებას ქ. სთანისლავოსთან. ეს უკვე ასპარეზის წვერში მოქმედებაა. სტრატეგიულად ორივე გეზი იმდენად დაკავშირებულია ერთმანეთთან, რომ ყოველგვარი სულ უმნიშვნელო ცვლილებაც-კი ერთს მიდამოში შესაფერს გავლენას ახდენს მეორეში.

კავკასიის ბრძოლის ასპარეზზე რუსეთის ჯარი წინ სვლას განაგრძობს და აიძულეს ოსმალებს დასტოვონ გამაგრებული ადგილები.

X.

ომის დეპეშები

4 მარტი

უმაღლეს მთავარსარდლის შტაბისა.

პეტროგრადი. დასავლეთის ასპარეზი. ქ. სტანისლავოვის მიდამოებში მოპირდაპირემ ჩვენს სანგრებს შემოუტია, სანგრების ერთი ნაწილი დაიპყრო, მაგრამ მარქაფა ჯარის დახმარებით თავის სანგრებშივე მივაბრუნეთ.

რუმინეთის ასპარეზზე სროლაა.

კავკასიის ასპარეზი. ქერმანშაჰის მიმართულებით ჩვენმა ჯარმა ნალეშკიანის ქედზე ოსმალები გამაგრებულ ადგილიდან განდევნა, ქერმანშაჰის დასავლეთით.

რუმინეთის ასპარეზზე სროლაა.

კავკასიის ასპარეზი. ქერმანშაჰის მიმართულებით ჩვენმა ჯარმა ნალეშკიანის ქედზე ოსმალები გამაგრებულ ადგილიდან განდევნა, ქერმანშაჰის დასავლეთით.

საფრანგეთი

პარიზი. საღამოს ოფიც. ცნობა. ავრსა და უაზს შუა, ბევრენის მიმართულებით, კრაპომენილის სამხრეთით, ჩვენი მზვერავი რაზმები, ზარბაზნების ცხარე სროლის შემდეგ, მტრის სანგრებში შეეჭრნენ. ჩვენ შევიპყრეთ გერმანელების მესამე წყების სანგრებში კანის აღმოსავლეთით მარტცისაკენ. აქ 800 ადლის სიღრმეზე შევიპყრეთ და ტყვეებიც წამოვიყვანეთ.

ინგლისი

ლონდონი. ინგლისის ოფიც. ცნობა. ჩვენი მოწინავე რაზმები ტიგროსს მიუახლოვდნენ, ბაღდადიდან 30 ვერსის მანძილზე. ბაღდადში ოსმალების იარაღის დამზადებელ ქარხანას შეკეთება დავუწყეთ. ბაღდადში ხელთ ვიგდეთ 5 ახალი მატარებელი, რამდენიმე ვაგონი, დიდძალი ძველი ყალიბის ზარბაზნები, ძველებური ბრინჯაოს ზარბაზნები და სამხედრო ხელსაწყო. ჩვენ ხელთ ვიგდეთ კუტ-იელ-ამარის დატოვების დროს დაკარგული ზარბაზნებიც.

რ ო ძ ი ა ნ კ ო

აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე.

ამიერ-კავკასიის ბანკი

საზოგადო კრება. 5 მარტს, საკუთარს ბინაზე, ლორის-მელიქოვის ქუჩაზე შესდგებაა ამიერ-კავკასიის ბანკის აქციონერთა საზოგადო კრება. კრებამ უნდა განიხილოს შემდეგი საკითხები:

1. საორგანიზაციო კომიტეტის ანგარიში.
2. საბჭოს წევრთა რიცხვის მომატება.
3. საბჭოს წევრთა არჩევანი.
4. 1917 წლის ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვა და დამტკიცება.
5. ბანკის საჭიროებისთვის უძრავ ქონების შეძენა.
6. გამგეობის სამის წევრის არჩევა.
7. სარევიზიო კომისიის 5 წევრის არჩევა.

ბანკის დაარსება. ჩვენს ქვეყანაში ვაჭრობა-მრეწველობის აღმოცენებამ და ვაჭარ-მრეწველთა წრის წარმოშობამ ამ უკანასკნელ ხანში მიუცილებელ საჭიროებად გახადა საკუთარი კომერციული ბანკის დაარსება.

ასეთი ბანკის დაარსების შესახებ წინასწარი მუშაობა დაიწყო თბილისში 1904 წ. მაგრამ მოძრაობის დაწყებამ შეაჩერა ეს მუშაობა.

კიდეც შეადგინეს „თბილისის სავაჭრო-სამრეწველო ბანკის“ წესდება, მაგრამ ის დასამტკიცებლად არ წარუდგენიათ.

1911—12 წ. საკითხი ხელ-ახლად აღიძრა. თბილისელებს ქუთაისისა და ბაქოს კომერსანტებიც შეუერთდნენ. 1914 წ. არჩეულ იქმნა საორგანიზაციო კომისია, რომელიც შეუდგა წინასწარ მუშაობას. შემუშავდა „კავკასიის სავაჭრო-სამრეწველო ბანკის“ წესდება და დაწყებულ იქმნა ფულის შეკრება, ამავე წელს შეგროვდა ბანკის თანხის 10% და წესდება გაიგზავნა დასამტკიცებლად. შეგროვდა ბანკის ძირითადი თანხის 50%. ბანკის ძირითადი თანხა 3 მილიონია. წესდება დამტკიცდა 4 იანვარს 1917 წ. და ბანკს სამინისტრომ „ამიერ კავკასიის ბანკი“ უწოდა.

5 მარტის კრება. მოსალოდნელია კრებაზე წარდგენილ იქმნეს მთელი აქციების ნახევარზე მეტი. ხმები იქმნება 600 მეტი. უდიდესი აქციონერები ა. მ. ხოშტარია, მუხტაროვი, ი. ა. მანსვეტაშვილი და ლ. ვ. ჩიქოვანი მოსალოდნელია კრებას არ დაესწრონ. საორგანიზაციო კრებამ უკვე შეადგინა ხმის მიქონთა სია. ნ. პ. იოსელიანს აქვს 49 ხმა, თ-დ კ. რ. ამირაჯიბს—47, თ-დ ლ. ანდრონიკაშვილს—42, ნ. ი. ჯაყელს—25, ლ. ქ. მამულაიშვილს—25, ი. თურქ-ას—20, პ. ბ. კიზირიას—20, ა. ს. ასათიანს—20, ს. მ. კვიტაშვილს—15, თ-დ ი. მ. ფალავას—11, თ-დ ი. ნ. ციციშვილს—10 და სხვ.

არჩევნები. ბანკის საბჭოში არჩეულ იქმნებიან ჩვენი ქვეყნის სხვა და სხვა კუთხის კომერსანტები. გამგეობის წევრის კანდიდატებად ასახელებენ: ბანკის თავმჯდომარედ—კავკასის საერთიერთო ბანკის თავმჯდომარეს თ-დ ი. მ. ლორთქიფანიძეს; გამგეობის ორი წევრის ადგილზე: ქუთაისის საერთიერთო ბანკის თავმჯდომარეს რ. ე. დათეშიძეს, თბილისის სამეურნეო ბანკის დირექტორს პ. ა. გოთუას, კავკასის რუსეთ-აზიის ბანკის მმართველს დუმბაძეს და ბაქოს სახაზინო პალატის მოხელეს ქუთათელაძეს.

ქართველი დემოკრატიის წარმომადგენელი ეროვნულ საკითხის შესახებ

ჩვენი გაზეთის გუშინდელს ნომერში ქრონიკერის უყურადღებობის გამო მიჩქმალული იყო ბ. ალექსანდრე ლომთათიძის მშვენიერი სიტყვა, ქალაქის საბჭოს სხდომაზე წარმოთქმული, რომელშიაც ორატორმა ენერგიულად მოითხოვა ეროვნული საკითხის გადაწყვეტა. შ. მესხიშვილი შედარებით ნაკლებ რადიკალურს პოზიციას იკავდა. ორივე ქართველ ხმოსანს ბ. დოლუხანოვმა უპასუხა; სომეხი ხმოსანი იმ აზრს ადგა, რომ ეხლა დრო არ არის ცალკე ეროვნულ მოთხოვნილებათა წამოყენებისაო.

პირველი სალამი

ძ. ხარატოვი. ვულოცავთ საქართველოს ახალ ცხოვრების ხანას. სტუდენტები: მირიანაშვილი. მათაბელი, ანაშმელაშვილი.

რადგანაც ბეჭდვა დაგვიანდა, პროკვინციის ხელის მომწერთ ჩვენი გაზეთის სურათებიანი დამატება სამშაბათს მიუვათ.

ახალი ამბავი

კირიონის დაბრუნება. საქართველოს ეკლესიისათვის უფლების ბრძოლისათვის დევნილი ყოვლად სამღვდელო ეპისკოპოსი კირიონი საქართველოში გამოემგზავრა.

ახალი მთავრობა და დიდი მთავარი ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე. ქალაქის მოურავს ა. ი. ხატისოვს განუცხადა დიდმა მთავარმა ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძემ: მთელი რუსეთის მეფრობის უფროსად მე დანიშნულ ვიყავი მეფე ნიკოლოზის მიერ. ეხლა ეს დანიშვნა შეწყნარებულია და განმეორებული ეხლანდელ მთავრობის მიერ და ამავე მთავრობას ვემორჩილებიო. ბეჭდვითი ცენზორის შესახებ დიდ მთავარს განუცხადებია, რომ ცენზურა, ჩემის აზრით, სავსებით გაუქმებული უნდა იქმნასო. ადმინისტრიტიულის წესით დასჯილთა შესახებ მეფის ნაცვალს განკარგულება მოუხდენია, რომ ეხლავე განათავისუფლონ სატუსაღოებიდან. მეფის ნაცვალი ჯერჯერობით თბილისში რჩება.

მუშათა საბჭო. თბილისში შესდგა მუშათა დეპუტატების საბჭო.

მიტინგი. მეფის ნაცვალმა განუცხადა თბილისის ქალაქის მოურავს, მიტინგების გამართვის წინააღმდეგი არა ვარო. ყველას შეუძლიანთ თავისუფლად შეიკრიბნონ და ილაპარაკონ, მხოლოდ ქუჩებში დემონსტრაციები სასურველი არ არის, ვინაიდან ბრძოლის ასპარეზზე ახლოს ვიმყოფებითო. დღეს, 5 მარტს, დილის 10 საათზე, ნაძალადევში, თეატრის მოედანზე დანიშნულია სახალხო მიტინგი, რომელმაც უნდა გამოარკვიოს და გამოიტანოს დადგენილება შესახებ რევოლიუციონურ მთავრობის დაცვისა.

შანდარმთა განყოფილება სავსებით გაუქმებულა. სამსახურში ნამყოფნი ჯარში უნდა ჩაეწერნენ და ბრძოლის ველზე წავიდნენ. მთავრობა მხოლოდ თვალ-ყურს ადევნებს ჯაშუშების მოქმედებას და იმასა, რომ ახალი წეს-წყობილება არავინ დაარღვიოს. თბილისის გუბერნიის ჟანდარმთა გამგეობის უფროსი პოლკოვნიკი პასტრიულინი უკვე გადადგა სამსახურიდან და ყველა ჟანდარმები დაითხოვა.

ამიერ კავკასიის ბანკის აქციონერებს 3 მარტს კერძო თათბირი ჰქონდათ ბანკის თანამდებობის პირთა არჩევნების შესახებ. კრებას ასზე მეტი აქციონერი დაესწრო. ბანკის მართველობად სამი კაცი უნდა იქნას არჩეული (2 დირექტორი და 1 თავმჯდომარე), თათბირზე კი 5 კაცი დაუსახელებიათ კანდიდატებად. საერთო კრება ბანკის აქციონერებისა უნდა მოხდეს დღეს, 5 მარტს, ბანკის ბინაზე. კრება აირჩევს გამგეობას და საბჭოს.

ჩვენი გაზეთის შემდეგ №-ში მოთავსებული იქნება ახალ მთავრობის წევრთა სურათები.

პოლიტიკურ დამნაშავეთა განთავისუფლება. იუსტიციის მინისტრის ბ-ნ კერენსკისაგან დეპეშა მოუვიდა თბილისის სამოსამართლო პალატის თავმჯდომარეს ბ-ნ ჩებიშევს, რომ ყველა პოლიტიკური დამნაშავენი, როგორც გამოძიების ქვეშმყოფნი, აგრეთვე სასამართლოს გადაწყვეტილებით დატუსაღებულნი ეხლავე გაანთავისუფლეთ სატუსაღოდან. მეფის ნაცვლის კანცელარია ამ მოწერილობის გამო დეპეშით შეჰკითხებია მინისტრს, ვინ იქნას ცნობილი პოლიტიკურ დამნაშავედ, მაგალითად, ამ კატეგორიაში ხომ არ მოჰყვებიან სახელმწიფოს ღალატში შეეჩვეულნი და სახელმწიფო ჯაშუშებიო? ამასთანავე პალატას მიწერილობა დაუგზავნია ბრალმდებელთათვის დაუყოვნებლივ შეადგინონ სიები პოლიტიკურ დამნაშავეთა.

სასურსათო საკითხი. ღღეს, 5 მარტს, დღის 12 საათზე, ქალაქის საბჭოს დარბაზში კრება მოხდება აქაურ საზოგადო დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა წარმომადგენლებისა, რომელმაც სავსებით უნდა გამოარკვიოს სასურსათო საქმეების მოწყობა თბილისის მცხოვრებთათვის. კრება უნდა მომხდარიყო აგრედვე, სახელმწიფო საბჭოს დროებით კომიტეტთან დაარსებულ სასურსათო კომისიის მოწერილობისა გუშინ, საღამოს. კრებას უნდა აერჩია საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტი და რწმუნებული სურსათის შესაძენად. კრებაზე მიწვეული იყვნენ თბილისის ყველა საზოგადო დაწესებულებათა და ორგანიზაციებისაგან სამ-სამი წარმომადგენელი.

თავდაზნაურთა საკრებულოში 2 მარტს, საღამოს, კრება მოხდა. ამ ჟამად თბილისში ბევრი თავადაზნაური არ ყოფილა, კრებას ცოტა ხალხი დაესწრო. თავმჯდომარემ თავ. დ. ე. ჩოლოყაშვილმა კრებას გააცნო მეფის ნაცვლის, კავკასიის ჯარების მთავარ სარდლის, სიტყვები სახელმწიფო წესწყობილების გადაბრუნების შესახებ და თანახმად მეფის ნაცვლის მიერ გამოთქმულ სურვილისა, დამწერეთ ურჩია იხმარონ ლონისძიება, რომ ხალხში მშვიდობიანობა და წეს-რიგი იყვეს დაცული. თავ. ჩოლოყაშვილმა როგორც გუბერნიის მარშლის თანამდებობის აღმასრულებელმა, მაზრის მარშლებსაც გააგებინა მომხდარი სახელმწიფო ცვლილებათა ამბები და სთხოვა, რომ ყოველივე ზნეობრივი ლონისძიება იხმარონ სოფლებში წეს-რიგის დასაცავად. ამ დღეებში საგანგებო კრება იქნება მოწვეული ამავე საგნის შესახებ.

მომხდარ ამბების გამო კავკასიის სასოფლო სამეურნეო საზოგადოებას აზრად აქვს უმახლობელეს დღეებში მოიწვიოს შეერთებული კრება არსებულ სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოებათა და ზოგიერთ სხვა ორგანიზაციათა წარმომადგენლებისა. კრებას [illegible] გამოარკვიოს საკითხი ხალხისათვის საკვებ-სათესლე მასალის მიწოდების შესახებ და აგრეთვე გააერთიანოს მოქმედება აღნიშნულ საზოგადოება-ორგანიზაციებისა.

დათესვა. საგუბერნიო მარშალმა დ. ჩოლოყაშვილმა ქართლ-კახეთის მცხოვრებთ მოუწოდა, მომავალ შიმშილობის ასაცდენათ, რაც შეიძლება ბევრი ადგილები დათესონო.

მეფის ნაცვალმა თვისის ორდინარ. თ-დის ორლოვის ხელით იმგრეთ ამერეთის საგუბერნიო მარშლებს თ-დ თ. დიმ. ჩოლოყაშვილსა და დ. ნიჟარაძეს, რომელიც ამ ჟამად თბილისში იმყოფება, თავისი სურათი გამოუგზავნა თავის საკუთარ ხელ მოწერილი.

სოხუმის ქალაქის თვითმართველობისაგან. თბილისის თვითმართველობას დეპეშით ატყობინებს, რომ ის დიდ თანაგრძნობას უცხადებს დროებითს მთავრობას, როგორც ხალხის წარმომადგენელს, ტ მამულიშვილური გრძნობებით გამსჭვალული და მოხარულია, რომ ეს დროებითი მთავრობა ხელმძღვანელობას გაუწევს ქალაქის თვითმართველობას.

წარმომადგენებს, სინემატოგრაფებს და ყოველგვარი გასართობების გამართვა 4—12 მარტამდე აკრძალულია.

ზუგდიდი

ქუთაისის გუბერნიის მასწავლებელთა კავშირის ადგილობრივმა განყოფილებამ აქ გახსნა კიოსკი წიგნ-გაზეთების გასაყიდლათ.

ამ მოკლე ხანში მოქმედებას დაიწყებს „ზუგდიდის დრამატიული საზოგადოება“, რომლის წესდება უკვე დამტკიცა გუბერნატორმა.

თელავი.

ღვინო გაძვირდა. იანვარში საპალნე (48 ვედრა) 406 მანეთად ღირდა. ეხლა საპალნე 650-700 მანეთად ფასობს. შოვნაც აღარ არის. კახეთში შარშანდელი მოსავალი თითქმის გამოლეულია.

საშინელი უპურობაა. კახეთის კოოპერ. კავშირის თავმჯდომარეს დ. ლუკაშვილს დიდძალი ხორბალი და ფქვილი უყიდნია ჩრდილო-კავკასიაში, და ახლა იმის ცდაშია როგორმე მალე და დაუბრკოლებლივ მოზიდოს ნაყიდი საქონელი. თუ ეს ვერ მოხდება, კახეთს დამშევა მოელის.

სოხუმი.

ქუთაისში საჯარო ვაჭრობით გაიყიდა წებელდაში მდებარე მამული ოტო რეინჰარტისა, ზომით 712 დესიატინა. ამ მამულის შესახებ „საქართველოში“ უკვე გვქონდა ცნობა. მისი ყიდვა უნდოდათ ოსმალეთის ქვეშევრდომ სომხებს, რომელნიც წებელდაში მეთუთუნეობას ეწევიან. უნდოდათ შეეძინათ და ბეც მისცეს პატრონს მეგრელებმაც. რაკი სომხებს თვის სახელით ყიდვა არ შეეძლოთ, მათვის მყიდველად გამოვიდნენ ნ. ა. სემინოვი და ნაფ. ვექილი ბორ. ზახაროვი. საჯარო ვაჭრობაში მონაწილეობა მიიღეს: ნ. სემიონოვმა (სომხებისათვის), რომელმაც შეაძლია 259 ათასი მანეთი; საგლეხო საადგილ-მამულო ბანკმა—შეაძლია 78,000 მანეთი; გრიგოლ ივანეს ძე გველესიანი და მიხ. ივ. ჭავჭანიძემ—შეაძლიეს 260,000 მანეთი. მამულიც ამ უკანასკნელთ დაინარჩუნეს.

განცხადება
თბილისის აქციონერებისაგან.

ახალი ბანკის აქციონერებს წინადადებას გაძლევთ ბანკში შემდეგი პირნი ამოირჩიონ:

გამგეობის წევრად: (სამი ადგილი)

1) **თ-დი ი. მ. ლორთკიფანიძე** (თავმჯდომარე კავკავის ბანკისა).
2) **რ. ე. დათეშიძე** (თავმჯდომარე ქუთაისის საურთიერთო ბანკისა).
3) **პ. ა. გოთუა** (დირექტორი თბილისის ს. ს. ბანკისა).

საბჭოს წევრად (თბილისიდან)

1) **ხარაევი ი. მ.**—კომერსანტი.
2) **ძეგველოვი ა. მ.**—კომერსანტი.
3) **კვეზერელი-კოპაძე**—კომერსანტი.
4) **მიქაძე ი. რ.**—კომერსანტი.
5) **წვერავა ნ. ე.**—კომერსანტი.
6) **გველესიანი ი. ი.**—კომერსანტი.
7) **ფირალოვი ა. ა.**—კომერსანტი.
8) **ჭავჭანიძე ე. ი.**—კომერსანტი.
9) **ჩიქოვანი ლ. ვ.**—კომერსანტი.
10) **ვაჩნაძე ლ. ა.**—„კახეთიის“ საზოგ. თავმჯდომარე.
11) **სიხარულიძე ნ. გ.**—კომერსანტი.
12) **სხირტლაძე ხ. ნ.**—კომერსანტი.
13) **გვაზავა გ. ბ.**—ვექილი-კომერსანტი
14) **ფოფალოვი ხ. ი.**—კომერსანტი.

ქუთაისიდან:

1) **ბარაბაძე ნ. ს.**—კომერსანტი.
2) **ქავთარაძე ა. ლ.**—კომერსანტი.
3) **ჭაჭავა ბ. ა.**—ინჟინერი-მრეწველი.
4) **ელიგულაშვილი ა.**—კომერსანტი.

ბაქოდან:

1) **მანსვეტაშვილი ი. ა:**—კომერსანტი
2) **ხოშტარია ა. მ.**—მრეწველი.
3) **დადიანი ი. უ.**—მრეწველი.
4) **იოსელიანი ნ. პ.**—კომერსანტი.
5) **მუხტაროვი მურტუზა-ალა**—კომერსანტი.
6) **მამულაიშვილი ლ. ქ.**—კომერსანტი

თბილისის აქციონერები.

1905—1917 წლამდინ

1905 წელში, რუსეთის მცხოვრებთა უმრავლესობას მოსწყინდა ძველი, დახავსებული მთავრობა, რომელმაც მთელი იმპერია დაღუპვის გზაზე დააყენა, იაპონიასთან უგნური ომი, ფინანსიური კოტრობა, სახელმწიფო ორგანიზმის დამალა და ანარქიული უთავბოლობა,—აი ყველა ის, რაც წითელ მანტიასავით გარდაეშალა რუსეთის მცხოვრებთ, შეაფრთხო, ხმა აღამაღლებინა და მოათხოვნინა კონსტიტუცია, ძველი მთავრობის ჩამოგდება და მეფის უფლებათა შეზღუდვა.

რუსეთის მოძრაობას არ ჩამორჩა ქართველობაც. ჩვენი ქვეყანაც უნებურად ჩაითრია მძვინვარე ციცხლმა. შეიძლება თამამად ითქვას, რომ რუსეთის განმათავისუფლებელს მოძრაობაში ქართველებმა გაცილებით მეტი მსხვერპლი გაიღეს, თუმცა მსხვერპლი იგი სრულიად უნაყოფოდ დარჩა, ჩვენ არა რა გვრგებია რა. აღიხანოვთა მიერ დაბა-სოფლების მოოხრება, სახრჩობელაზე ასვლა საუკეთესო ახალგაზრდობისა, მამა-პაპათა დოვლათის განიავება, ტრადიციათა დანგრევა,—აი ის დიადი ძეგლი, რაც დაიდგა ამ ბრძოლის ქარცეცხლმა ქართველი ერის სახელითა, აი რა „ბედნიერების“ ფიალა დასცალა ქართლის დედამ.

მაგრამ ამ ჟამად რევოლიუციის ანალიზი და შეფასება არ გვაინტერესებს. სტიქია სტიქიაა და მისი გამართლება პირუთვნელს ისტორიასაც უძნელდება. აქ მხოლოდ ფაქტი გავიხსენეთ, ფაქტი საშინელების, რაიც ბიუროკრატიის ჩინურ კედლებზე შემსხვრევის დროს მოხდა. ამ ბრძოლის დიადი ნაყოფი იყო მსოფლიო ისტორიაში ჯერ არსად ნახული, ასე ვსთქვათ, პარლამენტი, სახელმწიფო სათათბირო, რომლის გარკვევა დღემდე ვერც ერთმა პატენტიანმა იურისტმა ვერ მოახერხა. პროლეტართა ფრთაშესხმული წარმომადგენელნი იმ მითიურ პარლამენტში, აუწერელი სიმამაცე გამოიჩინეს, მათი ციცხლმფრქვევი სიტყვები, ენტუზიაზში ერთგვარს აღფოთოვანებას იწვევდა ყველაში, თუნდაც ორატორთა მიმართულების დიამეტრალური მოწინააღმდეგენი ყოფილიყვნენ. „აღმასრულებელი ძალა, დაე, დაემორჩილოს კანონმდებელს მთავრობასაო“,—პირველად გაისმა ტრიბუნიდან რუსეთის ბიუროკრატისთვის უჩვეული სიტყვა აღფოთოვანებულ ჭაბუკ კაკი წერეთლის მიერ, მაგრამ სიტყვა მისი ალმოდებულ აკკორდად ჩასწყდა, ფრთა შეეკვეცა ენტუზიაზმს და მთავრობამ, იმავე კაკი წერეთლის მიერ მარქსის სიტყვების განმეორების თანახმად, მალე სასწაული მოახდინა და „ხიშტის წვერზე დაფუძნა კეთილგონიერებაც და უფლებაც“...

და აი, მას შემდეგ უკვე განვლო თერთმეტმა საშინელების წელმა. თერთმეტი წელი მძვინვარებდა რეაქციის ქარიშხალი, თერთმეტი წლის განმავლობაში სცდილობდა ძველი მთავრობა თვის უფლებათა აღსადგენად და გაბათილებულ პრესტიჟის დასაცველად. თერთმეტი წელია, რაც მძვინვარე მისი თათერი ციხე-ბორკილ ქვეშ ადნობდა რუსეთის საუკეთესო შვილთ. მის საუკეთეხო მებრძოლთ. ტერთმეტ წლის განმავლობაში მთავრობა იგი ათამაშებს იმპერიას ნდობა და უნდობლობა, ცბიერი ალერსი და მუქარა, ხიშტი და კოცნა თილისმის ძალით გადახლართა მან ერთმანეთში. გასაჭირში ხალხის წარმომადგენელთა დაძახება და აზრების გაზიარება, ხოლო პანღური და მუქარა, თუ კი არ დეთანხმებოდნენ მის აზრებს,—აი რა პოლიტიკას აწარმოებდა იგი, აი, რითი ჰკვებავდა ხალხს, რითი უმასპინძლდებოდა მთელს იმპერიას. არასოდეს რუსეთის იმპერია არ ჩავარდნილა ასეთს მძიმე მდგომარეობაში, არასოდეს ასეთი ტკივილები არ უგვრძნია ხალხს მთავრობის მძიმე ურისაგან, როგორც დღეს.

მაგრამ აი, დაჭკრა საბრდისწერო საათმაც. 28 თებერვალს (1917 წ.), როდესაც მთავრობამ ერთხელ კიდევ აბუჩად აიგდო ხალხის წარმომადგენელნი და ჩვეულებრივი აბებებით „საათათბირო დაითხოვა, დეპუტატები ადგილიდანაც არ დაძრულან, ძველი მთავრობა გაჟღმებულად გამოაცხადეს და თვითვე იკისრეს „აღმასრულებელ მთავრობის“ როლი! ამნაირად, აღსრულდა ის, რაც ამ თერთმეტი წლის წინად რუსეთმა პირველად მოისმინა ახალგაზრდა ტრიბუნ ირ. წერეთლისაგან, რისთვისაც იგი კირთების ქვეშ ცოცხლივ დაადნეს. „აღმასრულებელი ძალა დაემორჩილა დამფუძნებელს“!

ვიდრე ასეთი საგრძნობელი ცვლილებანი მოხდებოდა-ძველი მთავრობის ჩამოგდება, პეტროგრადის ქუჩები ბრძოლის ასპარეზად ყოფილა გადაქცეული. 26 თებერვლის თარიღით როძიანკოს მიერ მეფისადმი ტელეგრამაში, აი, სხვათაშორის, რას ვკითხულობთ: „მდგომარეობა სერიოზულია. სატახტო ქალაქში ანარქიაა. მთავრობა დაეცა. ტრანსპორტი, სურსათი თუ სათბობი მასალა სულ ერთმანეთში აირია. საზოგადო დრტვინა ძლიერდება. ქუჩებში შეუწყვეტელი სროლაა. ჯარების ნაწილი ერთმანეთს ჰხოცავს. აუცილებლივ საჭიროა ქვეყნის ნდობით აღწურვილს ადამიანს დაევალოს ახალი მთავრობის შედგენა. დახანება არ შეიძლება. ყოველი შეგვიანება სიკვდილის თანასწორია. ვევედრი უფალსა, რომ პასუხის გება არ დაეკისროს გვირგვინოსანს“.

ამ მოკლე ტელეგრამიდანაც აშკარად სჩანს, რა დიადი მომენტი გადაუტანია რუსეთის დედა-ქალაქს!

1917 წელს ჯერ კიდევ არ უთქვამს თავისი მრისხანე სიტყვა. რუსეთი მის მოლოდინში უნდა იყოს. ქართველთ კი გვმართებს სიდინჯე და არა ისეთი აღტყინება, როგორიც მოხდა 1905—7 წლებში. რუსეთი უჩვენოდაც კარგად შესძლებს თავის საქმის მოგვარებას, ჩვენ კი უამისოდაც ბევრი რამე გვაქვს საზრუნავი...

დ. კასრაძე.

ტიტე გენ. კახიძე*)

(მისის 30 წლის საპედაგოგიო მოღვაწეობის გამო)

ტ. კახიძე ცნობილი კავკაველი ქართველი მოღვაწეა. სწავლა დაამთავრა ხარკოვის უნივერსიტეტში. სტუდენტობის დროს მისის თაოსნობით დაარსდა კავკასიელ სტუდენტთა წრე, რომელსაც მიზნათა ჰქონდა ურთიერთ დახმარება. კ—ძის თხოვნით რეკტორი შჩელკოვი სტუდენტების წიგნთსაცავთან ქართულ განყოფილებას აარსებს და ქ. შ. წ. გ. საზოგ.-გან იწერს ქართულ წიგნებს. ამ წიგნების კატალოგს ადგენენ განსვენებული ალ. ყიფშიძე, განსვენებულიგე ნილო კასრაძე და ტ. კახიძე.

1886 წ. ტ. კ—ძე დაინიშნა კავკავის სავაჟო გიმნაზიაში ფიზიკისა და მატემატიკის მასწავლებლად; 1887 წ. კ—ძემ აღძრა კითხვა კავკავში ქართულ სკოლის გახსნის თაობაზე. 1888 წ. განსვენებულ მიხ. ზ. ყიფიანის თავმჯდომარეობით დააარსდა სასკოლო კომიტეტი და სკოლაც გაიხსნა. ამ სკოლის გამგედ და ხელმძღვანელად იყო ტ. კ. 1897 წლამდის. 1898 ტ. კ—ძის მოთავეობით გაიხსნა ქართული სკოლა ალაგირში, ამავე დროს სათავეში ედგა კავკავში ქართულ ეკკლესიის აშენების საქმეს. 1916 წლის დამდეგს ტ. კ. შეუსრულდა დიდის ხნის სურვილი: მოახერხა კავკავის სავაჟო გიმნაზიაში ქართულ ენის სწავლება შემოეღოთ, ქართულ ენის სწავლება შემოადებინა აგრეთვე სარეალო სასწავლებელში და საქალო გიმნაზიაშიაც. დიდი შრომა გასწია ტ. კ—ძემ ნალჩიკში ქართულ სკოლის გახსნის საქმეშიაც.

საზოგადოდ კავკავში თავი არ წამოუყვია ისეთს ქართულს საქმეს, რომ მის სულის ჩამდგმელად ტ. კახიძე არ გამოსულიყოს.

კ.

*) სურათი იხ. „საქართ“. დღევანდელ დამატებაში.

რედაქტორ-გამომცემელი
სანდრო შანშიაშვილი

დამფუძნებელნი

კავკასიის სავაჭრო-სამრეწველო განკისა, რომელსაც მინისტრის განკარგულების თანახმად ეწოდება

„ამიერ-კავკასიის ბანკი“

ამით აუწყებენ აქციების პატრონთ, რომ ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებულ წესდების §§ 63 და 64 ძალით, პირველი

საზოგადო კრება

ბანკის აქციონერთა დანიშნულია 5 მარტს 1917 წ. თბილისში, დილის 11 საათზედ, ბანკის ბინაზედ, ლორის-მელიქოვის ქუჩა, № 5 (თბილისის სათავად აზნაურო ბანკის ახალ შენობაში).

განსახილველია:

1. საორგანიზაციო კომიტეტის ანგარიში,
2. საბჭოს წევრთა რიცხვის მომატება,
3. საბჭოს წევრთა არჩევანი,
4. 1917 წლის ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვა და დამტკიცება,
5. ბანკის საჭიროებისათვის უძრავ მამულების შეძენის შესახებ მოხსენება
6. გამგეობის სამის წევრის არჩევა,
7. სარევიზიო კომისიის 5 წევრის არჩევა.

ბ.ბ. აქციონერთა საყურადღებოთ ვაცხადებთ:

ყველას, ვისაც-კი შეუძენია ბანკის აქცია, ნება აქვს დაესწროს საზოგადო კრებას; ხმის უფლება-კი მხოლოდ იმ აქციონერსა აქვს, რომელსაც **ათს** აქციაზედ ნაკლები არ ეკუთვნის. ყოველ ათს აქციაზედ პატრონს ერთის ხმის უფლება აქვს, მაგრამ ამასთანავე, რაც უნდა ბევრი ჰქონდეს აქცია, მაინც აქციონერთა საზოგადო კრებაზედ იმაზედ მეტს ხმას ვერ მიიკუთვნებს, რაც გადააჭარბებდა კრებაზედ დამსწრე წევრთა ხმების ერთს მეათედს (§ 56).

მთავრობისა, საზოგადო და კერძო დაწესებულებანი, საზოგადოებანი და ამხანაგობანი ხმის უფლებას თავიანთ კანონიერ წარმომადგენელთ აძლევენ (§ 57).

იმ აქციონერებს, რომლებსაც ათს აქციაზედ ნაკლები აქვთ, შეუძლიანთ შეაერთონ თავიანთი აქციები, ზოგადის ვექილობის ძალით, რათა მიიღონ უფლება ერთის ანუ მეტის ხმისა—იმ საზღვრამდე, რომელიც მოხსენებულია § 56-ში (§ 57).

რომელ აქციონერსაც ხმა აქვს, მაგრამ რაიმე მიზეზის გამო არ შეუძლიან კრებას დაესწროს, ნება აქვს თვისი უფლება ისეთს სხვა აქციონერს გადასცეს, რომელსაც აქვს ხმა, მაგრამ ერთსა და იმავე აქციონერს საზოგადოთ არ შეუძლიან ვექილობა ორზე იქონიოს.

შენიშვნა: ვექილობა ხმის გადაცემისათვის უნდა შესდგეს წერილის სახით და გადაეცეს ამიერ კავკასიის ბანკის დამფუძნებელთ სამის დღით ადრე საზოგადო კრებამდე (ხელის მოწერა ვექილობაზედ უნდა შემოწმებულ იქმნას მთავრობის ან საზოგადო დაწესებულებათა ან პირთა მიერ).

საზოგადო კრებაზედ შესასვლელ ბილეთების მიღება შეიძლება ბანკის კანცელარიაში 4 მარტს დილის 10 საათიდან დაწყებული.

მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლის

იუმორისტულ ჟურნალ

„ეშმაკის მათრახ“-ზე

ფასი მთელი წლით: 7 მან. ნახევარი წლით 4 მ. სამი თვით 2 მან. თვეში 70 კ. ვისაც უნდა ჟურნალი 1 იანვრიდან მიიღოს, ფული ეხლავე უნდა გამოგზავნოს შემდეგის მისამართით: თბილისი, ფოსტის ყუთი № 96, სილ. თავართქილაძეს. (უ.)

ექიმი კბილისა

ე. ივ. გალარჯაშვილი-მათეშვილისა

იღებს ავადმყოფებს:
დილით 9—2 საათ. საღ. 5—7 საათ.
ჩერქეზიშვილის და **რეუტოვის** ქუჩის კუთხე № 20.

ექიმი

მ. გ. ვეფხვაძე

ტომსკის უნივერსიტეტის ვენერიულ კლინიკის ორდინატორად ნამყოფი, იღებს ავადმყოფებს კანისა და ვენერიულის სნეულებით ყოველ დღე 3—5 საათამდე, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ, რაზიეზდის ქუჩა, № 19.

ექიმი

ივანე თიკანაძე

დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება საღამოს 5—7 საათამდე.
მისამართი: კიროჩნის ქუჩა, 18.
ტელეფონი № 11—82.

ექიმი

გ. მ. მუხაძე

იღებს სადოსტაქრო ავადმყოფთ
საღამოს 5-6 ს. -მდე, კვირა დღეს გარდა
მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67;
ოფიციერთა საეკონომიო საზოგადოების შენობის პირდაპირ; სახლი სვანიშვილისა. ტელეფონი № 5—77.

გოლოვინის პრ. და სამხედრო ქუჩის კუთხეში, ფოსტა-ტელეგრაფის პირდაპირ გიხსნა

ახალი აფთიაქი

პროვიზორის ასვლიდიანისა

ექიმი

მ. დ. წინამძღვრიშვილი

ყოფილი ორდინატორი ხარკოვის უნივერსიტეტის თერაპევტიული კლინიკებისა. შინაგანი სნეულებანი გულისა, ფილტვისა და სისხლის სნეულ. სპეციალურად იღებს საღ. 5—7 საათამდე
ყოველდღე გარდა ხუთშაბათისა.
მიხეილის პროს. № 36, მეორე სართული.

ექიმი

ფონ-ირტელი

(მიხეილოვის პროსპ. 128, კრილოვის ქუჩის კუთხე, 1, შესავალი კრილოვის ქუჩიდან, **სახლი ოჰანეზოვისა**).

მოხკოვის სახაზინო საავადმყოფოს ყოფილი ორდინატორი, სპეციალისტი დოსტაქრობისა, საშარდე მილისა, სქესობრივი ორგანოებისა, სიფილისისა და მის შედეგებისა (საშარდე მილის დავიწროება), სქესობრივი უძლურებისა, სიმსივნისა, ჭრილობისა, ბუასილისა, თეთრანასი, საშარდე ბუშტის სნეულებისა და საშვილოსნოსი. ორიგე სქესის ავადმყოფების მიღება ხდება დილის $9^1/_2$-დან 1 საათამდე და ნაშუადღევის 5—9 საათამდე.

ერლიხის „914“ და „606“

შეშხაპუნება

ექიმი

ე. ლ. ფალამგერიძე

იღებს საბებიო და საშვილოსნოს ავადმყოფთ საღამოს 5—7 საათამდე.
მისამართი: პეტროგრადის ქუჩა № 7.

ექიმი

მ. ი. ვაჩნაძე

იღებს **ბავშვთა** და **შინაგან სნეულ ავადმყოფებს** მუდამ დღე, კვირა-დღის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე, ბელინსკის ქ. № 4 (თ — 202—)

ექიმი

მ. ფ. მგალობლიშვილი

ქალებისა და საქირურგიო სნეულებით ავადმყოფთ საღამოს 5—7 საათამდე.
მისამართი: ოლღას ქუჩა № 41, ზემო სართული, ტელ. 9—53.

დოქტორი ფილოსოფიისა

მოსე ანთიმოზის ძე

კალანდარიშვილი

უმფროსი ექიმი თბ. კადეტთა კორპუსისა.
ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებიან ავადმყოფებს მიიღებს ოღლას ქ. № 3.

„საქართველოს“ კანტორა

სთხოვს ხელის მომწერლებს ამბრილ ინეგონ და ათ მარტამდე შემოიტანონ ხვედრი ფული

გამოცემა კნ. ეკატერინე მიხ. ერისთავისა

ნ. ბარათაშვილის ლექსები
და წერილები
სრული აკადემიური გამოცემა სურათებით.

გამოცემაში დაიბეჭდება სრული ტექსტი ერთის ვარიანტისა ბ ალნიშნული იქნება ყოველი, სულ მცირე განსხვავებაც, დანარჩენ ვარიანტებისა. წიგნს დართული ექნება ვრცელი ბიოგრაფია და წერილები ნ. ბარათაშვილის შემოქმედების შესახებ:

ს. გორგაძის—„ნ. ბარათაშვილის ლექსის ფორმა“.
ე. თაყაიშვილის—„ხელთნაწერის მიმოხილვა“.
ნ. დუბროვსკის—„მსოფლიო სევდა და ნ. ბარათაშვილი“.
ი. მეუნარგიას—„ცხოვრება და პოეზია ნ. ბარათაშვილისა“.
გრ. რობაქიძის—„ნიკო ბარათაშვილი“.
დ. უზნაძის—„პოეტის სული“.

გარდა ამისა თვითეულ ლექსს ექნება დაწვრილებითი ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული განმარტება.

წიგნი შემკული იქნება სამოცზე მეტი სურათით (იმ ადგილებისა და პირების, რომელნიც მოხსენებულნი არიან ნ. ბარათაშვილის ლექსებსა და წერილებში) და პოეტის მრავალის ავტოგრაფით.

წიგნის ფასი ხელის მოწერით ხამ მანეთ ნახევარია (3—50). სამასი ცალი დაიბეჭდება სქელ ქაღალდზე და ეღირება ხუთი მან.

(10—555—7)

განცხადება

ვსთხოვ უმორჩილესად ჩვენი ადგილების მყიდველთ

საბურთალოზე „დიდი ნავენახარში“,

რომ ამ ერთი თვის განმავლობაში დღეის რიცხვიდან გასწმინდონ ანგარიშები და დაიმტკიცონ კიდეც ადგილები.

ფული შემოიტანონ თბილისის სამეურნეო ბანკში, სადაც ჩემი კაცი მიიღებს და დამტკიცების ბარათს გადასცემს ნატარიუს ქართველოვს.

ფული მიიღება ყოველდღე 10—1 საათამდე, გარდა უქმეებისა. ვინც ამ ვადაში არ წარმოადგენს მთელ ფულს, რაცა ღირის მის მიერ დაბეჭდილ სამოსახლო, ის მით პირობას არღვევს თანახმად ჩვენის პირველ განცხადებისა.

ვექილი თავის მამის ივანე ზაალის ძე სვანიშვილისა

აკაკი სვანიშვილი.

(10—598—3)

საბურთალოზე
ადგილების მყიდველთა საყურადღებოდ

შევუდექით „დიდ ნავენახარის“ (საგაბაშვილო თხინვალის აგარაკში) **სამოსახლოების დამტკიცებას.**

ვსთხოვთ უმორჩილესად ადგილების მყიდველთ, მობრძანდნენ **27 ამა თებერვლიდგან, წარმოადგინონ მათზე დარჩენილი ფულები სრულად თბილისის სამეურნეო ბანკში** და **დაიმტკიცონ თვისი დაბეჭდებული ადგილები.**

ჩვენ მიერ მიცემული **ბარათები ფულის მიღებისა** აგრეთვე ბანკიდგან მიღებული **უსათუოთ თან უნდა მოიტანონ**—საბოლოვო ანგარიშის გასასწორებლად.

გადილების დამტკიცება გასტანს—ამავე წლის მარტის 30 რიცხვამდინ.

ვინც ამ ხნის განმავლობაში **არ დაიმტკიცებს ადგილებს** და არ გასასწორებს ანგარიშს, **შემდეგ უფლება დაეკარგება მამულის დამტკიცებაზედაც** და საყვედურის თქმაზედაც.

პატივისცემით
იოსებ ნიკოლოზის ძე მერკვილაძე.
სევასტი მიქელას ძე გაჩეჩილაძე.
ივანე ზაალის ძე სვანიშვილი.

(10—539—4)

ხილეული, მადნეული წყლის მხმარებელი საზოგადოების ჯანმთელობის ინტერესი მოითხოვს: **მოითხოვონ და სვან ყოველთვის მხოლოდ მიტროფანე ლაღიძის** და **ამხ-ს ქარხნის საუკეთესო** ხილეულ მადნეულის **ნამდვილი სამკურნალო** წყალი და გაუფრთხილდენ, მის ყალბ მიმბაძველებს, რომელთა რიცხვი ერთობ გახშირებულია და ხშირად შეცდომაში შეყავთ, მხმარებელი საზოგადოება, თავიანთი დაბალი ნაწარმოების **ყალბი** ეტიკეტების მიმსგავსებით **ნამდვილი ლაღიძის** წყლის ეტიკეტის ნიშანი შემდეგია

ქუთაისში
ქარხანა
მ. ლ. ლაღიძე & ამხ.
ბოლოვანის ბრძ. № 8
ბ. ბ. ბ. ბ.
ბ. ბ. ბ. ბ.
ბ. ბ. ბ. ბ.